

DARBININKAS

LIII NR. 33

SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUŽIS - MAY 3, 1968

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Baltieji Rūmai traukia į save vis daugiau kandidatų

Azijos fronte — "nieko naujo". Columbijos riaušės pabodo. Dėmesį traukia varžybos dėl Baltųjų Rūmų: Nixonas ar Rockefelleris, Humphrey ar Kennedy?

Gub. N. Rockefelleris balandžio 30 pasiskelbė, kad sieks respublikonų nominacijos kandidatui į prezidentus. Dar vasario mėn. keliais atvejais tvirtino: nesu kandidatas, nesirengiu juo būti, remiu Romney; kovo mėn. jau tvirtino: tarnausiu, jei partija pakvies, bet pats nesisiūlysiu; balandį jau ir

pasisiūlė... Ne Rockefelleris praskynė kelius tokiui atsakymui ir pasisiūlymo taktikai: prieš jį taip padarė sen. R. Kennedy.

Rockefellerio pasiskelbimas davė naujų galimybių kelyje į Baltuosius Rūmus — pirmą konvencijose, o paskiau rinkimuose.

NIXONAS AR ROCKEFELLERIS?

Rockefelleris atitrauks dalį tų, kurie būtų eję su Nixonu. Nors CBS paskelbė, kad Nixonas jau turis būsimai konvencijai 10 balsų daugiau, nei reikia, bet Leonard Hull, buvęs respublikonų vadas, aiškino, kad Nixono populiarumas esąs perdėtas. Dabartinis respublikonų vadas Ray Bliss tvirtino, kad respublikonų kandidatas galys laimėti prezidento rinkimus, tik gaudamas 10-15 procentų balsų iš šalies. Platina mintis, kad Rockefelleris galys laimėti prezidento rinkimus, tik gaudamas 10-15 procentų balsų iš šalies. Platina mintis, kad Rockefelleris galys laimėti prezidento rinkimus, tik gaudamas 10-15 procentų balsų iš šalies.

Filipinų prezidento sveikinimas Lietuvai

Filipinų respublikos senato prezidentas Gil J. Puyat 1968 kovo 28 išleido oficialų sveikinimą su linkėjimais lietuvių tautai.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, gavęs jo tekstą, skelbia jį vertimą:

FILIPINŲ RESPUBLIKA SENATO PREZIDENTO ĮSTAIĞA. — Minint 50-tąją Lietuvos nepriklausomybės sukaktį ir lankantis Filipinuose dr. J. K. Valiūniui, Vyriausio Lietuvos iš Sovietų okupacijos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkui, naudojuos proga pasveikinti lietuvių tautą ir pareikšti visą įmanomą padėtinimą jūsų patvariam tikrai demokratiškos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės siekimui.

Mano asmeninis įsitikinimas, užgrūditas demokratijos ir tautų apsisprendimo principuose, yra toks, kad tautai turi būti suteikta galimybė laisvai reikštis ir pasirinkti valdžią savo tautinei paskirčiai vairuoti kaip tik tokią, kojos ji nori.

Karščiausiai viluos, kad jūsų pastangos gražinti demokratiją į savo mylimą šalį netrukus susilauks vaisių, ir kad Lietuva galės gyvuoti nepriklausomai, kaip civilizuoatų tautų bendruomenės narė.

GIL J. PUYAT. Manila, 1968 m. kovo 28 d." (Elta)

Baltijos valstybių minėjime kalbės valst. departamento atstovas

Baltijos Moterų Taryba, kaip pranešė jos pirmininkė G. Zilionienė, rengia Lietuvos, Estijos ir Latvijos 50 metų nepriklausomybės minėjimą, kuriame sutiko dalyvauti Alton L. Jenkins, valstybės departamento rytų Europos skyriuje Baltijos reikalų vedėjas.

A. L. Jenkins kalbės specialiai apie Baltijos valstybių ir bendrai apie rytų Europos valstybių padėtį.

Kilęs iš Massachusetts, baigęs 1952 Harvardo universitetą ir 1957 gavęs Londono J. Hopkins universitete magistrą, A. L. Jenkins nuo 1957 yra valstybės departamento tarnyboje. Europą konkrečiau pažino 1957 9 būdamas Madrido atstovybėje, 1962 Varšuvoje.

Minėjimo programoje dalyvaus solistė Irena Stankūnaitė, o taip pat estų bei latvių artistai.

Laikas: gegužės 11 d. 3 v. pp.

Vieta: Columbijos universiteto klube (4 W. 43 St., prie 5 Ave.).

Savo pirmą pareiškimą gegužės 1 Rockefelleris pradėjo nuo kritikos Vietnamo politikai. Konstruktiviai naujo nieko nepasakė. Kartojto senus W. Lippmanno pareiškimus.

KAS PRIE ROCKEFELLERIO?

Victor Riesel (Daily Column gegužės 1) rašo, kad seniai eję slapti pasitarimai tarp Rockefellerio ir Kalifornijos gubernatoriaus Reagano. Tarpininkavo daugiausia William Miller, buvęs respublikonų vadas, pralaimėjęs drauge su Goldwateriu. Dabar Miller pareiškė buvęs visada ištikimas Rockefelleriui; mėginąs palenkti ir Goldwaterį į Rockefellerį. Sia Rockefellerio — Reagano kombinacija busias apeitas Nixonas.

HUMPHREY, MCCARTHY AR KENNEDY?

Demokratuose pakrikimą padidino H. H. Humphrey išėjimas į rinkimų areną. Humphrey nėra milijonierius ir neturi rinkiminės organizacijos. Bet už jo nugaros stovis Johnsonas, kurio dėka Wall Streeto stambieji bankininkai ištiesė ranką Humphrey. Humphrey laikomas iš visų demokratų kandidatų esąs arčiausia prie Johnsono linijos. Jis priimtinesnis tiem, kuriuos baido McCarthy ir

Kennedy "ekstremizmas". Bet neužmirštama, kad HHH netolimoj praeity buvo vienas iš ekstremistinės organizacijos Americans for Democratic Action kūrėjų ir nuo jų nutolo tik atsidūręs viceprezidento pareigose.

HHH konkurentai senatoriai McCarthy ir Kennedy lenkyniauja ekstremistiniais pareiškimais. Abudu rodois koalicijos su komunistais šalininkai. Abudu apeliuoja į jaunimą, negrus, nuvargusius nuo karo. Bet McCarthy neturi tiek pinigų ir tokios organizacijos kaip Kennedy. Savo ruožtu Kennedy prarado dalį savo aureolės tarp jaunimo ir tarp kraštutinių liberalų, kai jis pasisakė už LBJ ir tik po McCarthy pralaužtų ledu šoko į rinkiminius vandenis. Vadinamų liberalų spaudoje Kennedy susilaukė "oportunistų" ir piktesnių vardų. Sios grupės pasitikėjimo nėra pilnai atgavęs ir dabar. Kennedy naujai dirba išsijuošęs auto unijų prezidentas Reutheris. Bet didžioji unijų dalis priešinga ap-

peasementinei politikai, ir prezidentas Meany greičiau pamirš Humphrey nei Kennedy. R. Drummond (Daily Column, gegužės 1) mėgina pakiešti galimybę demokratų vienybei kombinacija: Humphrey-Kennedy. . .

RESPUBLIKONAS AR DEMOKRATAS?

Jei respublikonai parinks Rockefellerį, o demokratai Kennedy ar Humphrey, tai lapkričio rinkimai daugiau jau priklausys nuo masės. Konvencijose kandidatų parinkimas priklausys nuo partinio aparato ir politikai diriguojančio užkulio. Tas užkulio rodo daugiau pasitikėjimo Rockefelleriu. Ir jau prieš porą mėnesių W. Lippmannas pasisakė už Rockefellerį ir skelbė, kad jis bus išrinktas. Bet galutinis žodis priklausys balsuojančiom masėm, kurios baiminasi chaoso gatvėse labiau nei per ilgai užtrukusio karo. Masėm įsiteikti dabar kandidatai ir skiria savo pareiškimus, nepaisydami, kiek tie pareiškimai atsiliepia karo eiga.

Vietname ir dėl Vietnamo

P. Vietname kautynės tebeitina. Š. Vietnamas infiltravo daug karinės jėgos ir medžiagos į A Shau slėnį — 30 mylių nuo Hue. Karinė vadovybė rekomenduoja atnaujinti bombardavimą visame š. Vietname.

Derybom susitikimo vieta nesutarta. Š. Vietnamas visus Amerikos siūlymus atmetė. Sen. Fulbrightas siūlo priimti Hanoi peršamą susitikimą Varšuvoje. Sen. Kennedy siūlo taip pat nusileisti š. Vietnamo reikalavimam.

Rasti masiniai kankinių kapai

— P. Vietname, prie Hue, rasta 19 griovių, kuriuose palaidoti apie 1,000 komunistų nukankintų civilinių gyventojų paskutinės ofenzivos metu. Yra ženklų, kad kai kurie buvo pakasti gyvi surašioti krūvon po 10-15. Kitiem užkimštos burnos skudurais ar purvu.

— Š. Vietnamas, naudodamasis susilpnintu bombardavimu, tiesia naujus kelius iš Laos į P. Vietnamą.

— CIA vertina, kad Egipte komunistai gali paimti valdžią trejų metų eigoje. Dabar jie naudojami buvusiais kariuomenės vadų teismais, kad masėje padarytų valdžią nepopuliarią.

— Komunistinių partijų suvažiavimas bus Maskvoje lapkričio 25. Jo tikslas — komunistinė vienybė. Taip sutarta parengiamoj konferencijoj Budapešte, kur dalyvavo atstovai 54 partijų iš 88 kvietusių.

— Amerikos misija Vietname pasiskelbė, kad vyriausybė kontroliuoja 61 proc. gyventojų, komunistai 18,3 proc. Prieš komunistų ofenzivą vyriausybė kontroliavo 67,3, komunistai 17,2.

GEGUŽĖS I KRITIKA AMERIKAI

Lenkijos partijos vadas Gomułka gegužės 1 atskirto Amerikai dėl kaltinimo antisemitizmu: esą tegul Amerikos valdantieji sluoksniai patikrina, ar lenkų kilimo Amerikos piliečiai naudojami tokiom galimybėm Amerikoje kaip žydų kilimo Lenkijos piliečiai Lenkijoje.

Sovietų maršalas Grečko tokią pat progą Maskvoje viešai kaltino Ameriką agresija, ideologine subversija socialistiniuose kraštuose, naujo pasaulinio karo grėšme.

— Newark, N.J. balandžio 20 13 metų negriukas prisipažino padegęs namus, ir nuo to gaisro supleskėjo 35 pastatai, pastogės neteko 500 žmonių. Kodėl jis padegė, nemokėjo paaiškinti. Greičiausiai sekė suaugusių pavyzdžiu, kurie taip neseniai Newarką degino.

Naujieji kandidatai (Humphrey ir Rockefelleris) pasirengę žygiui į Baltuosius Rūmus. Taip juos vaizduoja "D. Column".

Žuvis genda nuo galvos. Amerika — irgi?

Columbijos įvykiai vaizduoja, kaip net universitetuose demokratinės laisvės išvirsta fašistiniu smurtu

Dėmesio centre neseniai buvo negrų riaušės, dabar riaušės Columbijos universitete Jame nuo balandžio 23 iki balandžio 30 siautėjo smurtas: grupė studentų smurtu užėmė universiteto 5 patalpas, internavo 24 valandom tris administracijos pareigūnus, pasiskelbė savo reikalavimus. Tik balandžio 30 naktį 1,000 policininkų ir policininkų užėmė patalpas, suėmė 720 įsibrovėlių. Sulaužyti baldai, išmėtytos knygos, sudraskytos bylos, priteršti kambariai beliko kaip akademinių vandalių pėdsakai.

Ivykis nebe pirmas, gal ir nepaskutinis. Jo konkretūs ženklai padeda suprasti, kokiam kelyje yra atsidūrusi Amerikos demokratija.

DEL KO SMURTAS KILO:

Svarbiausios priekabės dvi: riaušiniškai kaltino universitetą rasizmu ir Vietnamo karo rėmimu. Mat, universitetas išsinoomijo Morningside parko dalį ir žadėjo statyti du stadionus: vieną universiteto studentam, kitą Harlemo jaunimui. Riaušiniškai aiškino: universitetas atima parką, kuriame gali Harlemo juodasis žmogus pasilsėti. Reikalavo nuo statybos atsisakyti. Kita pusė aiškino: prieš 7 metus, kada universitetas tą planą pasiskelbė, Harlemo organizacijos pareiškė džiaugsmą; iš parko 30 akierių universitetas paima statybai tik 2 akeres. Harlemo žmonės aiškino: parku ir negali naudotis dėl užpuolikų baimės. Riaušiniškai taip pat reikalavo, kad universitetas nutrauktų ryšius su institutu apsaugos reikalav, kuris gauna tyrimo užsakymus iš federalinės vyriausybės. Tai jau politinis reikalavimas, siejamas su Vietnamo karo rėmimu.

New Yorko lietuviams jis buvo gerai pažįstamas. Amerikon atvyko 1949, apsigyveno Brooklyne. Pradėjo dirbti Balfe, suredagavo Balfo dešimtmečio leidinį. Nuo 1955 perėjo dirbti į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje centrą. Nuo 1962 redagavo Susivienijimo leidžiamą laikraštį "Tėvynė". Šalia to uoliai dalyvavo Lietuvių Bendruomenės veikloje, buvo Maspetho apylinkės pirmininkas, veikė tautininkuose, neolituanuose, skautam remti organizacijoje.

Mirė Antanas Sodaitis, Tėvynės redaktorius

Gegužės 1 rytą visą lietuviškąjį New Yorką sukrėtė staigi žinia apie "Tėvynės" redaktorius Antano Sodaičio mirtį. SLA reikalais jis buvo išvykęs į Chicago, kur dalyvavo posėdžiuose. Namo grįžo balandžio 30 vakare ir visai gerai jautėsi. Mirė širdies priepuoliu gegužės 1 apie 5 v. r.

Velionis buvo malonaus būdo, visada bičiuliškas visiem ir gerai nusiteikęs.

— Columbijos universitete riaušės pridare nuostolių už 300-500,000 dol.

— Columbijos universitete ir gegužės 1-2 riaušės, susirėmimai su policija tebevyko.

— Hanoi iš 15 Amerikos pasiūlytų vietų pasitarimam, galima daiktas, sutiksias su Stockholm.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

tu. Columbijos universitete yra apie 20,000 studentų; riaušėse dalyvavo, majoro Lindsay pareiškimu, mažiau kaip 5 procentai. Riaušėm nepritariančių grupė su 1,500 parašų išteikė raštu protestą prieš riaušes; kita grupė susirėmė kumščiom, ir tai davė CBS televizijai progą pamaitinti žiūrėtoją nauju akademiniu "sportu".

KAIP LAIKĖSI UNIVERSITETO VADOVYBĖ IR LINDSAY:

Universiteto prezidentas Grayson Kirk mėgino išvengti jėgos smurtui sudrausti. Buvo iš pašalės grasinama: jei bus policijos jėga, tai Harlemo juodoji jėga įsivers į universitetą. Eilę dienų truko derybos. Majoro Lindsay nurodymu; buvo paskelbta smurtininkam, kad statyba laikinai sustabdyta, bet universiteto prezidentas griežtai atsisakė skelbti amnestiją smurtininkam, nes smurtu nebadaudimas sugriautų pačią įstaigą. Vieno laimėjimo paskatinti, smurtininkai skelbėsi ir toliau nesitrauksią iš universiteto patalpų, iki prezidentas pagaliau kreipėsi į policiją.

Policijai išvalius iš 2,500 dėstytojų atsirado 125, kurie pabalsavo už "respektą" studentų streikui. Naujame studentų mitinge, protestuojančiame prieš policiją ir reikalaujančiame, kad pasitrauktų prezidentas ir globėjų taryba, ir žydų studentų kapelanos Goldman skelbė, jog negali būti Kirkui ir globėjų tarybai "jokios amnestijos".

KAI KURIOS ISVADOS:

1. Columbijos įvykiai būdingi visai šių dienų Amerikai — joje auga smurtas; smurtas prieš valstybės valdžią, smurtas prieš akademinę valdžią. Masinio smurto praktika yra kelias iš demokratijos į fašizmą, kuriame mažuma primeta savo valią daugumai fizine jėga.

2. Smurtą praktikuoja labai maža dalis studentų. Žurnalo Time teigimu, tokių ekstremistų yra 1-2 proc., o jų suorganizuotos demonstracijos dalyvauja 5-10 proc. Tie smurto aktyvistai — tęsia Time — daugumas yra iš pasiturinčių šeimų, politiškai aktyvių, liberalistiškų. Beveik pusė linkusių į tokius protestus esą žydai, nedaugel esą katalikai. Daugumas jų humanitarinių mokslų žmonės.

KAS SMURTININKAI:

Smurto iniciatyva priklausė "Students for a Democratic Society" — 200 asmenų grupei, kurioj buvo baltieji ir juodieji. Iš baltųjų greitai iniciatyvą atėmė "juodosios jėgos" grupė, aiškindama, kad baltieji nebus pakankamai kovingi. Tarp patarėjų atsirado Carmichael, Brown. Tarp plakatų buvo Lenino ir Che Guevaros vaizdai.

Iš 720 suimtųjų smurtininkų 80 proc. buvo Columbijos studentai, 10 proc. iš kitų universitetų, kita 10 proc. nestudentai.

— Columbijos universitete riaušės pridare nuostolių už 300-500,000 dol.

— Columbijos universitete ir gegužės 1-2 riaušės, susirėmimai su policija tebevyko.

— Hanoi iš 15 Amerikos pasiūlytų vietų pasitarimam, galima daiktas, sutiksias su Stockholm.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

tu. Columbijos universitete yra apie 20,000 studentų; riaušėse dalyvavo, majoro Lindsay pareiškimu, mažiau kaip 5 procentai. Riaušėm nepritariančių grupė su 1,500 parašų išteikė raštu protestą prieš riaušes; kita grupė susirėmė kumščiom, ir tai davė CBS televizijai progą pamaitinti žiūrėtoją nauju akademiniu "sportu".

KAIP LAIKĖSI UNIVERSITETO VADOVYBĖ IR LINDSAY:

Universiteto prezidentas Grayson Kirk mėgino išvengti jėgos smurtui sudrausti. Buvo iš pašalės grasinama: jei bus policijos jėga, tai Harlemo juodoji jėga įsivers į universitetą. Eilę dienų truko derybos. Majoro Lindsay nurodymu; buvo paskelbta smurtininkam, kad statyba laikinai sustabdyta, bet universiteto prezidentas griežtai atsisakė skelbti amnestiją smurtininkam, nes smurtu nebadaudimas sugriautų pačią įstaigą. Vieno laimėjimo paskatinti, smurtininkai skelbėsi ir toliau nesitrauksią iš universiteto patalpų, iki prezidentas pagaliau kreipėsi į policiją.

Policijai išvalius iš 2,500 dėstytojų atsirado 125, kurie pabalsavo už "respektą" studentų streikui. Naujame studentų mitinge, protestuojančiame prieš policiją ir reikalaujančiame, kad pasitrauktų prezidentas ir globėjų taryba, ir žydų studentų kapelanos Goldman skelbė, jog negali būti Kirkui ir globėjų tarybai "jokios amnestijos".

KAI KURIOS ISVADOS:

1. Columbijos įvykiai būdingi visai šių dienų Amerikai — joje auga smurtas; smurtas prieš valstybės valdžią, smurtas prieš akademinę valdžią. Masinio smurto praktika yra kelias iš demokratijos į fašizmą, kuriame mažuma primeta savo valią daugumai fizine jėga.

2. Smurtą praktikuoja labai maža dalis studentų. Žurnalo Time teigimu, tokių ekstremistų yra 1-2 proc., o jų suorganizuotos demonstracijos dalyvauja 5-10 proc. Tie smurto aktyvistai — tęsia Time — daugumas yra iš pasiturinčių šeimų, politiškai aktyvių, liberalistiškų. Beveik pusė linkusių į tokius protestus esą žydai, nedaugel esą katalikai. Daugumas jų humanitarinių mokslų žmonės.

KAS SMURTININKAI:

Smurto iniciatyva priklausė "Students for a Democratic Society" — 200 asmenų grupei, kurioj buvo baltieji ir juodieji. Iš baltųjų greitai iniciatyvą atėmė "juodosios jėgos" grupė, aiškindama, kad baltieji nebus pakankamai kovingi. Tarp patarėjų atsirado Carmichael, Brown. Tarp plakatų buvo Lenino ir Che Guevaros vaizdai.

Iš 720 suimtųjų smurtininkų 80 proc. buvo Columbijos studentai, 10 proc. iš kitų universitetų, kita 10 proc. nestudentai.

— Columbijos universitete riaušės pridare nuostolių už 300-500,000 dol.

— Columbijos universitete ir gegužės 1-2 riaušės, susirėmimai su policija tebevyko.

— Hanoi iš 15 Amerikos pasiūlytų vietų pasitarimam, galima daiktas, sutiksias su Stockholm.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

— Persijoje, vakarinėje daly, balandžio 29 nuo žemės drebinimo žuvo 50.

Jungtinės Amerikos Valstybės ir Rytų Europa

Congress. Record balandžio 24 yra paskelbtas raportas, kurį paruošė speciali komisija, patvirtino respublikonų koordinacinis komitetas ir Kongresui pristatė mažumas vadas Gerald R. Ford, kad įtrauktų į rekordus. Tie komisijos nariai buvo kongresmanai John Anderson, Frances B. Bolton, Paul Findley, Peter H. B. Freilinghuyzen. Raportas vertas ir mūsų ypatingo dėmesio.

IVADAS

Rytų Europa yra viena iš poniausių sričių šiame pasaulyje.

(Čia išnašoje aptaria, kas raporte vadinama Rytų Europa: "For the purposes of this paper 'Eastern Europe' includes parts of East Central Europe — Poland, Czechoslovakia, Hungary, Rumania, Bulgaria, Yugoslavia, Albania, and East Germany").

Jos pusė milijono kvadratinų mylių teritorijos yra gyvenama 130 milijonų žmonių, kurie kalba kalbų įvairybę ir turi skirtingas kultūras tradicijas bei tikėjimus.

Regijono istorija yra tragiška. Šimtmečius jis buvo kovų laukas ir dalybų bei pavergimo objektas. Antras pasaulinis karas žiauriai palietė rytų Europos vaizdą. Kraštas buvo nuvalintas, milijonai žmonių išžudyti, ir regijonas pasijuto auka čia nacinės karinės invazijos, čia komunistinės Rusijos. Pagaliau 1945 Jaltos prezidento

Spauda

Naujo vyskupo reikalai — laukimas prailgo

T. Žiburiuose balandžio 18 Pr. G. priminė vyskupo reikšmę Lietuvos gyvenime, net ir dabar, kai Lietuvos vyskupai laikomi pusiau kalinių padėtyje, apgailestauja, kad tremtyje beliko tik vienas vyskupas lietuvis ir toliau taria dėl naujo vyskupo, kuris būtų a.a. vyskupui Pr. Braziumi ipėdinis.

"Iki šio meto vis dar nieko negirdėti apie naujo vyskupo paskyrimą. Sakoma, kad jis bus, bet nei kas nei kada — nežinoma. Laukimo metas prailgo. Slapti, visuomenės akim neprieinami kanalai, gal būt, juda, tačiau kuria linkme, niekas nežino."

Su viltim, kad naujas vyskupas vis dėlto gal bus paskirtas, laikraštis kalba apie jo parinkimo būdus: "Šiuo metu įvairiose vyskupijose garsėja balsai, kad vyskupų skyrimo būtų išsklaustas ir platesnės visuomenės, ypač kunigų balsas. Tai labai svarbu lietuvių atveju, nes naujasis vyskupas sosto neturės, jo galia bus labai ribota, t.y. jam teks remtis plačiaja visuomene, ieškoti moralinės bazės".

Toliau — kokioms savybėms naujasis vyskupas laimėtų tą moralinę bazę: "Pirmiausia, tai turėtų būti charizmatinės — asmeninės galios žmogus, kurio autoritetas remiasi ne tiek teisine padėtimi, kiek dvasiniu asmeniu turiniu... Antra, būsimasis vyskupas turėtų būti lietuvis ne tik paviršiumi, ne tik šio kiui tokiu lietuvių kalbos mokėjimu, bet ir širdimi. Jeigu jis neįsivaizduoja lietuviško pulso, negalės atlikti savo misijos. Trečia, būsimasis vyskupas turėtų būti pajėgus suprasti dabarties išei vijos ir pavergtos tautos uždavinijus. Gyvename likiminį tautos tarpsnį, ir jeigu dvasiniai vadai jo nesupras, tauta juos atmes. Ketvirta, būsimasis vyskupas turėtų būti ir praktinio gyvenimo žmogaus, mokąs organizuoti, valdyti, neturėdamas valdžios, t.y. moralinėmis priemonėmis..."

Respublikonų koordinacinio komiteto raportas, iš kurio atrodo, kad r. Europoje respublikonai neranda Baltijos valstybių

tas demokratas tyliai sutiko su Sovietų dominavimu Europoje.

(Čia raporte vėl yra išnaša, kurioje sakoma: "Liudydamas senato užsienių reikalų komisijoje 1967 sausio 30 žinomas istorikas ir diplomatas George Kennan aiškino apie Rusijos ekspansiją rytų ir vidurio Europoje: Mes pavėlinome suvokti šios raidos pavojus, bet kadangi tai įvyko ir tai įvyko iš dalies su mūsų palaiminimu, mes turėjome, aš manau, nedaug ką pasirinkti kaip tik priimti faktą. Kitaip būtų reikėję krauti kitą didelį karą ant to, kurį mes tik buvome baigę. Aš manau, niekas pasaulyje to nenorėtų matyti. Aš žiūrėjau į rytų ir vidurio Europos sovietizaciją kaip į dalį kainos, kurią mes

mokėjome už galėjimą šiame kare nuveikti Hitlerį").

Tačiau naujoji komunistinė imperija — tęsiama raporte — netrukus ėmė rodyti nuovargio ženklus. Treji metai po karo, ir Jugoslavija atmetė Maskvos valdymą. Kitais metais Kinijoje triumfavo Mao komunistai, tapdami Sovietams kai kuriais atžvilgiais sąjungininku, bet kitais atžvilgiais aiškiu priešininiku. Po Stalino mirties padėtis keitėsi kitu kuo. Maskvos kontrolė ir autoritetas sukrėtė visame komunistiniame judėjime rytų Vokietijos riaušius 1953, Chruščiovo pasmerkimas Staliniui, perversmas Lenkijoje ir ginkluotas sukilimas Vengrijoje 1956, Sovietų mėginimas sulopyti santykius su Jugoslavija, davęs Rusijos pripažinimą

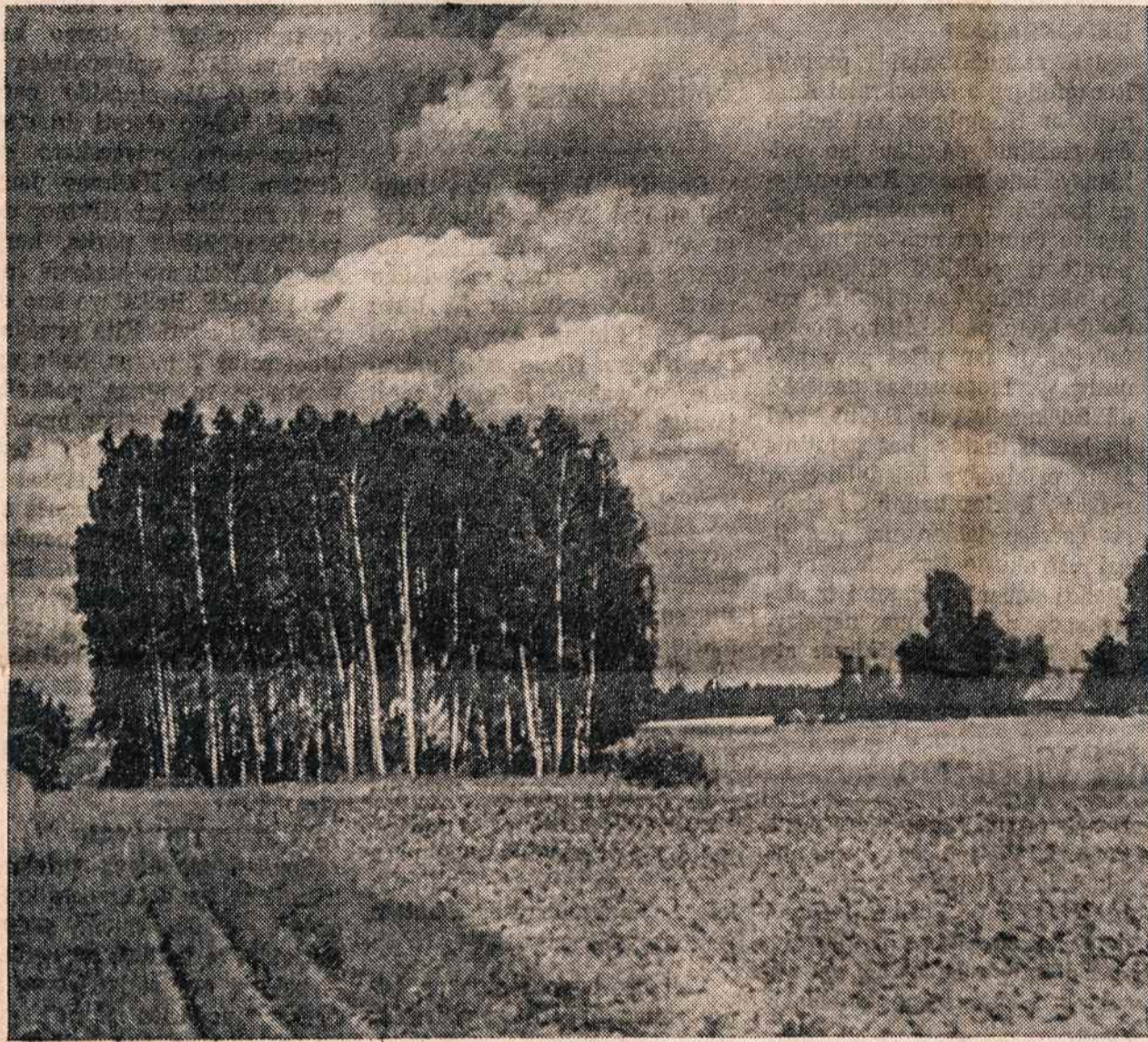
Tito 'nepriklausomai' linijai, pagaliau konfliktas tarp Kinijos ir Sovietų. Visi tie įvykiai atitirdė sustingusią padėtį. Buvo sudaryta atmosfera, kurioje buvo galimos atmainos, ir tos atmainos palietė komunistinio bloko vienybę. Atmainos negreitos ir ne visuotinės. Rytų Europos vyriausybės eksperimentų atsargumą diktavo komunistinio pasaulio dinamika ir Sovietų galybės artumas.

Visos komunistinės valdžios rytų Europoje buvo sudarytos Sovietų karinės jėgos dėka, ir nė viena nebuvo laisvai rinkta. Visos rytų Europos kariuomenės yra visiškai jungtos ir kontroliuojamos Sovietų pagal Varšuvos pakto nurodymus. Rusų kariniai daliniai yra čia pat, ir

rytų Europos gyventojai nepamiršo karčios Vengrijos pamokos. Kai kurie kraštai ėmė rūstauti prieš jiem skirtas ūkinės roles COMECONE (Vakarų Europos ūkinės bendruomenės sovietinis atitinkmu, kuris naudojamas prekybos sutartim Sovietų naudai) ir pareiškė intereso plėsti prekybą su Vakarais. Kai kurios vyriausybės ėmėsi diplomatinės iniciatyvos užsienio klausimais, bet Jungtinėse Tautose visos tebesirikiuoja pagal Sovietus. Šiuo metu pirmasis komunistinis generalinis asamblėjos pirmininkas Rumunijos užsienių reikalų ministeris Manescu visais svarbesniais klausimais paremia Sovietų pozicijas.

Be to, rytų Europos atmainas charakterizuoja pažanga ir atžanga. Naujovių niekad ir niekur nebuvo platesniu mastu. Pavyzdžiui, daugumas asmeninių laisvės laimėjimų iš Lenkijos sukilimo 1956 dabar yra prarasti, ir dabartiniai studentų protestai tik padidino režimo priespaudą. Nors Rumunija parodė tautinės nepriklausomybės ženklų užsienių ūkinėje bei diplomatinėje politikoje, bet savo viduje policiniais suvaržymais pralenkė kitus rytų Europos kraštus, gal išskyrus rytų Vokietiją. Raida Čekoslovakijoje verta ypatingo dėmesio, tačiau bet kurie laimėjimai turėtų būti vertinami atsivėlgiant į tai, kad ilgų laikų kietos linijos stalininiai elementai tebesinaudoja įtaka tame krašte.

Pritardami didėjantiems ryšiams per sienas, gerai žinodami įvykusias atmainas, respublikonai kelia klausimą: ar šios atmainos yra pakankamai giles ir reikšmingos, kad pateisintų demokratų dabartinių užsiedigimą vadinamajai "detente" politikai su komunistais? Tam tikra prasme liberalizacija tampa priemone vakariečių žmonių vaizdui apie komunizmą pakeisti ir tokiu būdu Vakarų sąjun-

Beržynėlis Lietuvos laukuose.

LIETUVOJE

Naujos širdies operacijos

Vilniaus klinikinėje ligoninėje kovo pabaigoje apie 60 metų amžiaus moteriai (Rokiškio rajono kolchozo darbininkei) buvo padaryta rimta širdies operacija: pašalintas sukalkėjęs vožtuvas ir įdėtas dirbtinis. Operacija pavykusi ir ligonė sparčiai sveikstanti.

Operaciją atliko prof. Algimanto Marcinkevičiaus vadovaujama chirurgų grupė, kurioje buvo Vytautas Sirvydis, Algis Manelis, Giedrius Uždavinys, anesteziologai Gediminas Martinkėnas, Leonidas Zeldinas, gydytojai Alius Baublys, Algis Matulionis.

Laikraštįje paaiškinama, kad "Aortos vožtuvo operacija — viena iš sunkiausių dabar daromų širdies operacijų, neskaitant pačios širdies perkėlimo".

Tolesniame aiškime atsiliepią ir šiek tiek aidą iš varžybų, regimai vykstančių ne tik su rusų klinikomis, bet ir tarp Vilniaus ir Kauno klinikų. Sakoma: "Mūsų respublikoje ji (tokia operacija) pirmoji, atlikta vien Lietuvos medikų jėgomis. Tokios operacijos retos mūsų šalyje, o taip pat ir užsienyje. Dar nedaug pasaulyje žmonių, kuriems tarnauja dirbtinis širdies vožtuvas".

Kauno klinikinėje ligoninėje širdies chirurgijos skyrius lig šiol buvo toji srity toliau už vilniškį pažengęs, bet ligi susilaukė pripažinimo ir leidimo sava-

rankiškai dirbti, prie operacijų dalyvaudavo profesoriai iš Maskvos, — todėl ir tas pabrėžimas, kad Vilniuje dabar tokia operacija atlikta vien Lietuvos (ir beveik vien lietuvių) medikų jėgomis.

Kai ši operacija buvo daroma, Kauno širdies chirurgijos skyriaus vadovas prof. Jurgis Brėdikis buvo Amerikoje.

(Elta)

Lietuvos gėrimai Londono parodoje Šią vasarą Londone bus pa-

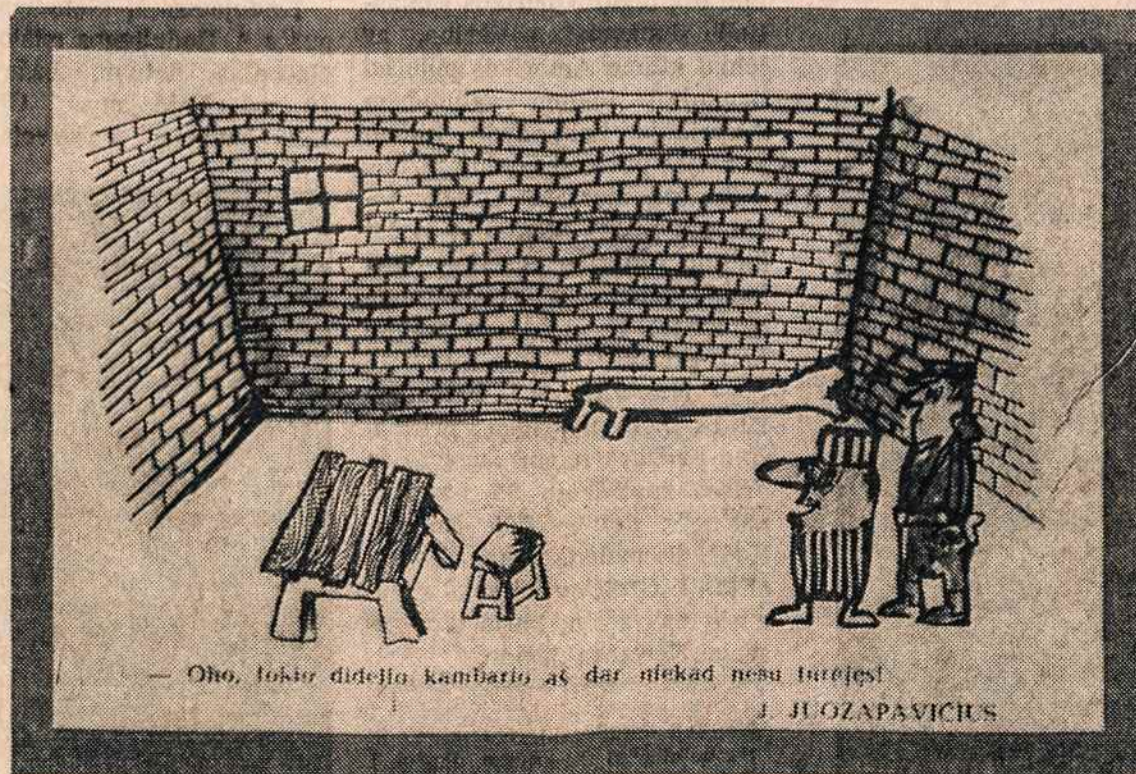
roda, kurioj dalyvaus ir Sovietų Sąjunga. Kaip ir į Montrelio "Expo", taip ir čia Maskva renka savo eksponatus ir iš Lietuvos. Vilniškis sovietinės žinių agentūros padalinys praneša, kad "savotišką konkursą dėl teisės atstovauti šaliai (t.y., Sovietijos) vyno pramonei būsimoje tarybinėje parodoje Londone... išlaikė "Trakai", "Dainava", "Bočių", "Prienų šilai" ir dar keturi madaus gėrimai, kuriuos gamina Stakliškių "Lietuvos midus" gamykla".

Prieš porą savaičių buvo pranešta, kad tos gamyklos vedėjas A. Sinkevičius užpatentavo savo midaus receptus ir gavo "autorines teises". (E)

Mirė A. Sutkus

Apie paskutinį Lietuvos dramos teatro pionieriaus veterano mirtį Vilniaus spaudoje buvo pranešta trumpai ir santūriai, net kukliau, nei kai kurių kitų mažiau pasizymėjusių kultūrininkų mirties atvejais. Tik iš Literatūros ir Meno (bal. 13), kuris įdėjo E. Zalinkevičaitės-Petrauskienės atsiminimų apie A. Sutkų žiupsnelį, paaiškėjo, kad Antanas Sutkus mirė Kaune, balandžio 5, "kalbėdamas vakare Vydūnui atminti".

A. Sutkus (nuo sausio 26) buvo pradėjęs septynišiasdeimt septintuosius amžiaus metus. Pastaruoju laiku buvo pensininkas, gyveno Kaune, Vilniuje lankydavosi Lietuvos teatro veteranų draugijoje, kurios jis buvo sumanytojas ir pirmininkas.

Komunistinė "šluota" pati šaiposi iš butų trūkumo Lietuvoje. Po šia karikatūra parašyta: Oho tokio didelio kambario aš dar niekad nesu turėjęs! O tai kalėjimas. (Šluota, 1968 m. sausio 2 nr.)

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leaf Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

JOSEPH GARSVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni kopyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia sermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Kopyčios galimos, kur tik reikalingos. 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

RIDGEWOOD CHAPELS 663 Grandview Ave. (prie Gates ir Forest Aves.) Alan J. Reitter - Jacob Reitter, Licensed Mgrs. Kada reikalinga ištinka — daug lengvatų, jūs paguodai ir patogumai, jų tarpe: 7 modernios vėsinamos kopyčios, puikiai įrengta kaip namuose esanti patalpa — atvangai, kompetingas, veiklus ir simpatingas štabas, užtekiniai vietos automobiliams pastatyti. Ridgewood, N.Y. 11227. Tel. EM 6-3200.

SIMONSON Funeral Home — Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnaujame minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. Simonson, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N.Y.; 97-01 101st Avenue Ozone Park, N.Y.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

JUOZO BANDZIUKO BARAS IR RESTORANAS. Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais: alum, vynu ir dar stipresniais; gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais. 110-12 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. 846-9286.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, stovybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

LITAS INVESTING CO., INC. — Paskolos geromis sąlygomis. Aukštos palūkanos už indėlius. 86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418, (212) 441-6799; 6755 S. Western Ave. Chicago, Ill. 60636 (312) 476-2242.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIONO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausių rūšių amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

REPUBLIC GERIMŲ KRAUTUVĖ 322 Union Ave. Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-2089. Juozas Bružinskas, vedėjas. Didelis pasirinkimas įvairių vynu, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 840 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom lietuviu primame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišyts, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikiite ir įsitikinsite!

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION (Agentūra) W. Kaczmarek, manager. 108 West 14th Street (arti 6th Ave.) New York, N.Y. 10001; tel. CH 3-3005. Siunčiame siuntinius į Lietuvą ir į USSR. Priimame užsakymus šaldytuvams, TV, skalbiamoms ir siuвамoms mašinoms. "Dollar Certificates", butams ir t.t. Visos išlaidos apmokamos čia. Gavėjas neturi nieko mokėti. Užsakymai paštu išpildomi tą pačią dieną, kurią mes gauname. Jūsų patogumui turime didelį prekių pasirinkimą žemomis kainomis. Agentūra atidaryta kasdien nuo 9:30 ryto iki 7 val. vakaro; sekmadieniais nuo 10 ryto iki 4 val. p.p. Kitu laiku — susitarus.

RICHMOND HILL FLORIST, Inc. 126-15 Liberty Avenue Richmond Hill, N.Y. 11419, Tel. 641-9441 - MI 1-7702. Krautuvė atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.; sekmadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p. Gėlės pasiunčiamos į visus miestus. Paruošiama vestuvėms, laido tuvėms ir kitom progom buketai ir pristatoma į nurodytą vietą arba namus. Savininkai — John Doran ir Alice Zupko, kuri kalba lietuviškai ir maloniai patarnauja.

RIMOS IR JUOZO BRUŽINSKŲ SIUNTINIŲ ĮSTAIGA siunčia dovanių siuntinius į Lietuvą. Krautuvėje didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietpalčiai. Parūpinami "dolerio krautuvė" kuponai. 870 Union Ave. Brooklyn N.Y. 11211; Tel. EV 4-4952.

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6820.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas slintinys nebuvo gražintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tu siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntininių daiktų — geriausių siuntimui ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite visko, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — UNION TOURS ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — UNION TOURS 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

Dievo Motinos mėnuo

Gegužės mėnesį katalikai skiria ypatingesnei Dievo Motinos pagarbai. Tikėjimo tiesa, jog Marija tikrai yra Dievo Motina, yra pati svarbiausia tarp visų kitų tiesių apie Nekalčiausią Mergele.

Dieviškoji Apvaizda apsaugojo Mariją nuo gimtosios nuodėmės, ir išimties keliu ji gimė nekaltai pradėta. Pilna įvairių malonių gyvenime, ji buvo apsaugota nuo sugedimo po mirties ir paimta į dangų su kūnu. Dalyvavusi atpirkime, Marija dalyvauja taip pat ir Jėzaus Kristaus tarpininkavime bei malonių dalijime.

★

Nekatalikam Marijos pavadinimas Dievo Motina gali atrodyti perdėtas, lyg kad katalikai norėtų Mariją apskelbti deive ir prijungti prie Šv. Trejybės. Taip tačiau nėra.

Katalikų Bažnyčia tiki ir išpažįsta, kad Jėzus Kristus yra Dievas. Bet jis taip pat buvo ir Marijos Sūnus. Dievo Sūnus ir Marijos Sūnus yra vienas ir tas pats asmuo. Marija yra Dievo Motina ne ta prasme, kad būtų Kristui suteikusi jo dieviškąją prigimtį, bet taja, kad Kristus, palikdamas vienas dieviškas asmuo, priėmė iš Marijos žmogišką kūną.

Sv. Tomas, aiškindamas šią tiesą, ima pavyzdį iš motinos ir vaiko santykių. Kiekvieną sėklą tiesioginiu būdu kuria pats Dievas. Motina paruošia tik naują jagimio kūną, kurs nesudaro pilnutinės žmogaus asmenybės, net ne jos kilniausios dalies. Tik kartu su Dievo sukurtą sėklą kūdikis yra pilnutinis žmogus. Tačiau motinos niekas nevadina tik vaiko kūno motina, bet vaiko, kaip pilnos žmogiškos esybės, motina. Jei savo motinas vadiname šiuo kilniu vardu vien dėl to, kad jos mūsų asmeniui davė kūną, kas gali būti negero vadinti Mariją Dievo Motina.

431 m. birželio 22 Efezo susirinkimas iškilmingai paskelbė tikėjimo tiesą, jog Marija tikrai yra Dievo Motina. Tad ne vienas, kurs tiki, kad Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus, negali paneigti, kad Marija yra Dievo Motina.

Kuo rėmėsi visuotinis Efezo susirinkimas, šią Marijos motinystę paskelbdamas visiems tikintiesiems tikėtina tiesa arba dogma? Apreiškime Dievo Žodyje — Šventame Rašte yra aiškių vienetų, kur Marija minima kaip Dievo Motina.

Sv. Luko Evangelijoje (1,26-35) pateikiamas angelo Gabrieliaus apreiškimas Marijai: "Štai pradėsi iščioje ir pagimdysi sūnų ir praminsi jį vardu Jėzus... Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs, ir Aukščiausiojo galybė apdengs tave savo šešėliu; todėl ir šventasis, kurs gims iš tavęs, vadinsis Dievo Sūnumi".

Po angelo apreiškimo Marija skuba aplankyti savo giminaitės Elzbietos. Si pasveikina Mariją kaip Dievo Motiną: "Ir iš kur man tai, kad mano Viešpaties motina ateina pas mane?" (Luko 1,43).

Viespaties motinystės dėka, po Dievo Marija užima aukščiausią garbės vietą. Sv. Eucherijus pastebi, kad tikrai suprasti Marijos didybę galėtume tik tada, jei pajėgtume pilnai suprasti jos Sūnaus Jėzaus Kristaus didybę. Sv. Bernardas šia proga Mariją vadina stebuklu stebuklu ir Dievo visagalybės gražiausiu kūriniu.

Kadangi Marija Dievo Motinos pareigose yra tokia didinga ir Dievo taip išimtinai iškelta, yra visai teisinga, kad ji būtų pagerbta labiau negu betkoks tvartinys danguje ar žemėje.

★

Katalikai dažnai yra vadinami stabmeldžiais dėl Marijos ir šventųjų garbinimo. Tai netiesa. Stabmeldybė yra tada, kai

Po paskutinio Detroito arkivyskupijos sinodo aprašymo. Wayne apskrities centrinio dekanato paskirų temų grupės dar turėjo po tris ar keturis posėdžius ir savo darbą užbaigė. Taigi, 19-kos parapijų sumanymai jau apsvaistyti, suderinti ir tolimesniam svarstymui bus perduoti jau visos Detroito arkivyskupijos paskirų temų komisijom. Dabar trumpai aprašysiu, kaip tautinių parapijų administraciniai reikalai praėjo pro mūsų dekanatą. Kad skaitytojas turėtų geresnį vaizdą, kas dalyvavo tuose posėdžiuose ir darė sprendimus, trumpai apibūdinsiu kiekvieną administracinę grupę asmeni. Kaip anksčiau rašiau, visi šie atstovai buvo išrinkti rajoniniuose grupių posėdžiuose. Pradedu pagal alfabetą:

1. Marie Foley, All Saints parapijos narė, šeimininkė, 54 metų amžiaus.

2. Eugene Kowalski, St. Lawrence parapijos narys, lenkas, apdraudos agentas, 44 metų amžiaus.

3. Vytautas Kutkus, šv. Antano parapijos narys, lietuvis, vyr. inžinierius projektuotojas Fordo plieno gamybos fabrike, 51 metų amžiaus, šios administracinės grupės vadovas.

4. Maria Lagas, Most Holy Trinity parapijos narė, studentė Mary Graw kolegijoje, 20 metų amžiaus.

5. Vienuolė seselė Magdalen Louise, St. Leo parapijos gimnazijos mokytoja, airių kilmės, 56 metų amžiaus, šios administracinės grupės sekretorė.

6. Gerald Mahon, St. Gabriel parapijos narys, Fordo kolegijos studentas, 21 metų amžiaus.

7. Betty Mulcahy, Holy Redeemer parapijos narė, mokyklų inspektorė, 38 metų amž.

8. Frank S. Ruczko, St. Lawrence parapijos narys, lenkų

tvartinui teikiama tokia garbė, kuri priklauso tik vienam Dievui. Tačiau katalikai nei Marijos nei šventųjų nelaiko dievais ir į juos kreipiasi vien kaip į tarpininkus. Šventieji yra tarsi elektros lemputės, perduodančios ne savo, bet Dievo meilės šviesą. Ne tiek šventieji yra nuostabūs, kiek Dievas yra nuostabus savo šventuosiuose.

nepėsčia: jau spėjo apsklaudinėti per drauges ką, kur ir kaip reikia daryti, kad tokį vyrą "pamokyt". Gana, girdi, eiti pas jį tarnaitės pareigas, ji galinti ir be jo "didelės lokos" išsiversti, o kai reikės, tai ir padirbėti galėsianti.

Šį kartą ir Jonui jau pramatomos skrybros jokio slogočio ant širdies nepaliko. Skryrimosi priežastis? Ogi nesiderinę būdai, arba, kaip čia sako, mental cruelty.

Kaimynas visas reikalas, aišku, nebuvo jokia paslaptis, o tie kaimynai, kad ir nesamdyti, yra geresni gandonešiai už radiją ir televiziją. Tave, broliuk, taip išskuos, kad vėliau net sapnuosi: begu gi taip ir buvo?...

Apie antras Jono skrybros žinojo ir pirmoji žmona ir vaikai, kad jos Jonelis ir vaikų tėtis toliau nebejuokins svieto. Patinka kam, ar nepatinka, bet katalikai civilinių jungtvių, negavus pirmųjų sutuoktvių panaikinimo bažnyntiniame teisme, kas retai tepasitaiko, nelaiko jungtuvėmis. Sako, gyvena susidėję, susimėtę, bet nesutuoque.

Nuo tariamos žmonos atsipalaidavęs, mūsų Jonelis nusprendė vieną šeštadienį nelaukiant užsukti pas vaikus, o faktinai norėjo pasimatyti su buvusią pirmą žmoną, ir, jei bus proga, užvesti kalbą ar jiems nederėtų

kilmės, mechanikas Westinghouse fabrike, 40 metų amž.

Taigi toks skerspjuvis administracinės grupės Wayne apskrities centrinio dekanato. Ne pasakyčiau, kad lietuviški ir tautiniai parapijų reikalai čia ejo taip sklandžiai, kaip anksčiau mūsų rajone. Teko daug laiko sugaišti aiškinant tautinių parapijų reikalingumą. Ypač airių kilmės atstovė ir vienas lenkas buvo giliai įsitikinę, kad gyvename Amerikoje, todėl turime stengtis, kad galimai greičiau visos Amerikos katalikai būtų apjungti vienoj didelėj angliškai kalbančioj šeimoj ir kad visi skirtumai, įskaitant ir tautybes, būtų kuo greičiau panaikinti. Man teko aiškinti, kad jei Amerikos valdžia leidžia tautybėm laisvai reikštis, tuo labiau katalikai neturėtų jų varžyti, nes Katalikų Bažnyčios uždavinys yra apjungti visus pasaulio žmones savo pastogėje, bet ne vienoje tautoje. Juk ir paskutinio Vatikano Suvažiavimo nutarimais leista visas pamaldas laikyti tautine kalba. Taigi, atsisakyta nuo bendros lotynų kalbos Katalikų Bažnyčioje.

Tautinių parapijų problema

VYTAUTAS KUTKUS

Taikos Karalienė, skulptūros detale, skulptorius V. Kašuba.

Nuotr. V. Maželio

be jokio skardenimosi savo skrybą panaikinti.

★

Jau buvo po pusiaugavėnio, artėjo didžioji Pavasario, Priskelimo šventė, kada viskas kas buvo mirę atgyja, stiepiasi į saulę, į gyvenimą. Žmogaus širdis, kaip tas pumpuras nuo saulės kaitros, džiaugsmu sprogtas. Viskas, kas buvo nešvaru, drumzlina su pavasariu atlydžiu apšalimo, nusiplauna. Ir žmoguje kaip gamtoje vyksta naujas atgimimas, atsipeikėjimas, visomis išgalėmis siekiama šviesos, saulės, dvasia pakyla aukščiau nuo žemės, kad žmogus lengviau galėtų Dievo neaprepiamus naujus pasaulius tiksliau įžiūrėti, pamatyti, pasidžiaugti.

Velykų rytas tikrai buvo gražus, kai po visų gražių giesmių ir maldų išėjo iš bažnyčios mums nuo seniau gerai pažįstamos dvi poros: tėvas su motina ir abu Jonų vaikai. Gal jie dar nebuvo pilnai atsikvošėję, kaip po ligos išėdami iš ligoninės, bet jų akys šypsojos ir širdys dabar buvo kupinos kitokios negu seniau šilumos.

★

Kaip nedaug tereikia, palietus jautriąsias žmogaus stygas, jam pradžiuginti. Ar kaip menkučio tereikia posūkiu, kad ant bedugnės krašto stovint vienu neatsargiu svirstelėjimu jis nukristų į prarają.

(Pabaiga)

Savo kolegų klausiau, ar jie galvoja dabar tokia universali-ne kalba padaryti angų kalbą. Žinoma, tokius klausimus nagrinėjant reikia būti labai atsargiam ir nieko neįžeisti, nes kiekvienas klausimas po diskusijų balsuojamas ir užgautasis po to tikrai balsuotų prieš tautinius klausimus. Tačiau opnuojantį teko ir tokius konkrečius klausimus pastatyti, kaip "Ką darytumei, jei Ameriką užplūstų komunizmas ir būtum ištremtas į, sakyčiau, Meksiką — ar Tamsta tuoj pat pradėtumei melstis ispaniškai, ar vis dėlto norėtumei melstis angliškai?" Arba "Ar Tamsta nenorėtum pasinaudoti galimybe melstis ir mišias iškalauti angliškai, nuvykus su didele ekskursija į Prancūzijos Liurdą, jei turėtumei savo ekskursantų tarpe angliškai kalbantį kunigą, nes po Antrojo Vatikano Suvažiavimo tai yra leista? O gal Tamsta visvien būtų mieliau melstis nesuprantama prancūzų kalba?"

Nors ir nenorėdime savo kolegom tautinio šovinizmo priemestį, tačiau jiems papasakojau, kaip karo metu, kada mes atsidūrėme svetimame Vokietijos krašte, kur nacizmas buvo pasiekęs aukščiausio laipsnio, visvien gaudavome leidimus iš vietos vokiečių klebonų, kad mums lietuvis kunigas aukotų mišias ir lietuviškai pasakytų pamokslą. Atrodo, kad konkretūs pavyzdžiai ir tiesioginiai klausimai, pastatę juos į mūsų padėtį, geriausiai juos paveikia.

Rezultate nei vienas nebalsavo prieš tautinių parapijų klausimus, tik vienu kitu atveju vienas kitas nuo balsavimo susilaikė, ar vienas kitas žodis dekanato pasiūlyme buvo skirtingas nuo rajoninio pasiūlymo, tačiau pasiūlymų esmė nebuvo pakeista.

Konkrečiai, pasiūlymas, kad tautinių parapijų steigimas, panaikinimas ir jų teisių nustatymas turi ir toliau priklausyti tik nuo Romos Kurijos, praėjo vieningai. Pasiūlymai dėl parapijų referento tautybių reikalavimų ir dėl paskyrimo vieno vyskupo Amerikos vyskupų

konferencijoje tautinio koordinatoriaus pareigom, buvo priimti tik vienam asmeniui nuo balsavimo susilaikius.

Pasiūlymas, kad arkivyskupija turi aprūpinti tautines parapijas kunigais ne tik mokančiais gerai tos tautybės žmonių kalbą, bet gerai suprantančiais tos tautybės žmonių papročius, dvasią ir reikalavimus, sukėlė irgi gana daug ginčų. Charakteringa, kad vienas tos grupės dalyvis, čia gimęs lenkų kilmės amerikietis, prisipažino, kad tautinės kalbos uždrausti tautinėse parapijose negalima, nes jis pats kitaip kaip lenkiškai nemoka priėti išpažinties, nors puikiai kalba angliškai. Tačiau aplamai jis nebuvo per daug palankus tautybių reikalavimams. Taipgi buvo net juokinga, kai airių kilmės vienuolė seselė argumentavo prieš tautinius papročius, nes jos nuomone parapijoje negali būti pirmenybės nei vienos tautybės papročiam, kadangi nėra šimtaprocentiškai tautinių parapijų ir tai tik skaldo mūsų vieningumą. Jai paaiškinau, kad Amerika yra galinga tik todėl, kad čia visos tautos suvežė visa kas geriausia buvo jų kraštuose. Taipgi jos paklausiau, ar ji nepatenkinta, kad per šv. Patriko dieną didelė dalis amerikiečių, solidarizuodami ariam, dėvi žalias kojines, žalius kaklaraiščius, dobilų lapus ir kt.? Rezultate, su redakcijos mažais pakeitimais priimtas ir šis pasiūlymas.

Galusiai, sustokime prie pasiūlymo, kad lietuviai katalikai Amerikoje turėtų savo tautinę vyskupiją, kuriai priklausytų visos lietuviškos parapijos Amerikoje. Čia tuoj pasigirdo klausimai, kodėl tik lietuviai.

*keltas į 4 psl.)

A. Jakševičius pagerbtas

Kovo 30 teatre ir muzikos muziejuje, Vilniuje, buvo atidaryta paroda aktoriumi ir režisieriumi Algirdui Jakševičiui paminėti. Tai 60-tasis jo gimtadienis (mirė 1941.V.30). Minėjimo programoje dalyvavo akt. J. Kanopka, M. Mironaitė, A. Petruskienė, A. Kernagis, V. Jurkūnas, dail. A. Gudaitis, poetas A. Miškinis, dramaturgas V. Miliūnas. (Elta)

DR. P. MAČIULIS

MEDINĖ ŠIRDIS

APMATAI

(5)

Nuo to vakaro Jonas nebeidavo pietų namo, bet tiesiai į valgyklą. Žmona? A, tegu sau purkštauja, jei taip patinka, aš prieš ją nebesilenksiu. Norės skirtis su manim? Tegū. Per tuos kelis metus vaikų nesugyvenom, daug iš manęs neišlups, išsiversiu. Teks dažniau manuosius vaikus lankyti pas aną... O gal? Kas žino ar abu neateisime į protą, kad bent į senatvę, padavę susitaikymo rankas ir vėl kartu eitume kaip ejo me šituo grumbletu gyvenimo keliu.

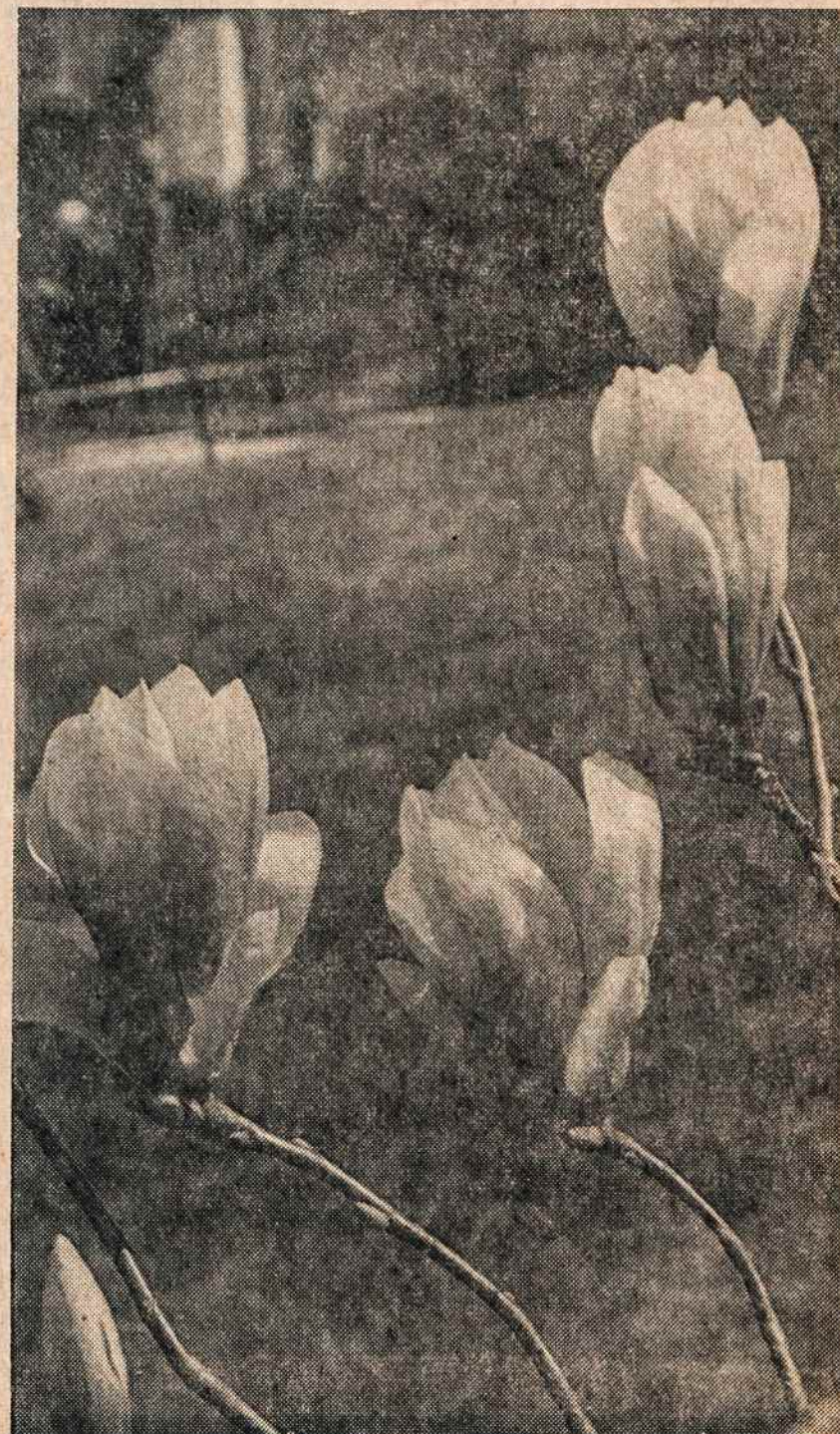
Tokiomis mintimis šarvuotas, artimiausį sekmadienį mūsų Jonas su dovanėlėmis vaikam nuvyko pas pirmą žmoną, oficialiai "vaikų aplankyti".

Nieko nepasakysi, čia viskas kitaip negu pas jį namie, nors vaikų veiduose ir nesimatė džiaugsmo tėvą pasitinkant, nors ir šį kaip kitaip kartais žmona buvo "su reikalais" išėjusi. Tačiau vaikai — jau aukštesnę mokyklą belankas

sūnus ir paskutinius metus einanti pradžios mokyklon dukrelė — kažkaip pajuto tėvelyje šį kartą kitokią šilumą, jo akyse geros šviesios šeimos ilgėsį. Kai jis vaikam pasiūlė pasirinkti, ar jie norėtų su juo lankyti kokį muziejų mieste ar kino teatrą, žinoma, jie pasisakė už kiną. Žiūrint filmą, jie jau nebe popkorną kramtė, o tikrus pyragaičius, užsigardžiuodami šokoladiniais saldainiais. Priedu jis paklausė jų ko jie sau norėtų nusipirkti, juokais pridėjęs, kad jo pinigė gal nepakiursiant. Tėtušis šandie vaikam tikrai buvo toji "stebuklingoji tošėlė". Anksčiau jis toks nebūdavo?!

Anas savaitgalis Jonui buvo nevalyvai susiklostęs. Pagaliau visa savaitė buvo nei šis nei tas. Jo pasisakymai ir ryžtas "baigti tą komediją", kaip kad dūšioje jis tariamas antras jungtuves, tiksliau susimetris kavimą, vadino, buvo galo pradžia.

Antroji jo žmona irgi buvo

Žydinčios magnolijos.

Nuotr. V. Maželio

AŠ PAKLYDAU PIEVOJE PLAČIOJ IR PALIKAU PRAŽYDUSIA GĖLĖ

Aldonos Baužinskaitės - Kairienės pirmasis eilių rinkinys
"Detalės"

Aldona Baužinskaitė — Kairienė eiles pradėjo rašyti prieš 22 metus. Jos pirmieji eilėraščiai buvo atspausdinti 1946 metais "Ateityje", kai ji buvo leidžiama kaip "Naujojo Gyvenimo" priedas.

Tuo metu ji buvo Hanau gimnazijos mokinė. Pasireiškė staiga, impulsyviu poetės talentu. Augo ateitininkų sąjūdyje, spausdindama eiles "Ateityje". Jas rašė intensyviai, kol išvyko į kolegijos studijas. Mokslo atėmė daug laiko, vėliau šeimos gyvenimas dažnai tolimo nuo poezijos. Prie jos grįžo pastaraisiais metais.

Kas anuo metu Vokietijoje sekė "Ateitį", tas tikrai vertinamos Aldonos Baužinskaitės poetinį talentą. Tai buvo daug žadanti pajėga. Pradėjo poeziją rašyti panašiai kaip Salomėja Neris: nešama plataus įkvėpimo ir didelės poetinės laisvės. Jos posmai, sueiluoti klasikine eilėdara, buvo tokie lengvi, lyg būtų savaime išbirę iš lakios fantazijos. Jos jautrumas, šiluma ir meilė buvo pagaujanči. Dainavo ji apie jaunystę. Ir ką galėjo kita dainuoti jauna mokinė? Dainavo taip patraukliai, kad neučia klauseisi tos dainos.

Savo forma įsijungė į ilgame tes tradicijas, — nesivaikė kraštutinių, išsteko ketureiliose, bet, ieškodama skambesio, glaudindama vaizdą, ji kartu ir trumpino tas eilutes.

Nuo to laiko apskritai poezija gana stipriai pasikeitė: įvestos ir įpilietintos naujos formos. Poezija nebeteko savo kilnaus šventiško drabužio. Į ją įdėta daug prozos ir pazos, kalbant apie žmogaus egzistencinį nerimą, gyvenimo beprasmybę, neviltingumą.

Savo visu nuosirdžiuoju poetiniu pasauliu Aldona Baužinskaitė-Kairienė nesutampa su šia "karta", nes poetė randa didelę gyvenimo prasmę. Neturi ji nei dabarties poetų niūrumą, nei įmantrios pozos. Jos darnus ir harmoningas pasaulis kartais yra apgaubtas švelnia melancholija.

Tačiau dabarties eilėdaros laisvė ir ją veikia, — rasi ir jos kūryboje "baltų eilių", — laisvo ritminio bangavimo, šiaip gi daugumoje visa knyga parašyta klasikine eilavimo forma.

"Detalės" — jos debiutas. Nežinia, kokias eiles atrinko ir kokias sudėjo. Ar čia yra eilių iš anų Hanau laikų? Šiaip knygoje yra apie 60 eilėraščių. Sudėti jie į tris skyrius.

Pirmame skyriuje "Ant sodelio vartų" patalpinti eilėraščiai apie namus, tėvius. Būdingai išreiškia viso skyriaus nuotaiką: "Supasi jaunystė ant sodelio vartų, o kaštanai juokias, plyšta kevalai".

Iš vienos pusės pastatoma jaunystė, gimti namai, svajonių pasaulis, o iš kitos — žmogaus tremtinio dalia. Didelis kontrastas, bet poetės pagautas be tragizmo. Skaudu jai, kad "grįžt nebėgaliu", gelia širdį prisiminus "penkis obuolius" ir ažuolai nepamos, kada išėsi. Tai liūdna, bet poetė nemaistauja audringai, neišsilieja traginga rauda.

Ji traukiasi nuo didžiojo tuko, užsidaro savyje ir stebi gyvenimą. Toks stebėtojos pasaulis pavaizduotas antrame skyriuje.

"Sutiktieji" ir yra tas antrasis knygos skyrius. Čia pro langą "jų pasaulis rieda", poetė visus pasitinka su atvira širdimi, su meile palydi senele, aklaį, varpininką, net ir žvejų laivus uoste. Ji namuose meldžiasi kaip motina, bijosi paliesti surastus vaikų žaislus, nes jie slepia vaikystės pasa-

Poetė Aldona Baužinskaitė-Kairienė

ka. Kartais ji susimąsto apie didelius daiktus, kartais, pagauta ramybės, piešia idilės vaizdus.

"Svajonių paukštis" yra trečias šios knygos skyrius. Tas paukštis gundo ją ir į svajonių kraštus, o ji prašo, kad jis suglaustų sparnus, nes ją prie žemės riša dienos darbai. Tačiau ji svajoja, leidžia tiems paukščiam skraidyti ir pati skrenda į prisiminimų šalis, į naujus minties pasaulius. Didis ir platus tas pasaulis, ir poetė sako:

Aš paklydau pievoje plačioj,
Ir palikau pražydsia gėlė.
Jei tu praeisi, Viešpatie, pro
čia,
Nuskink švelniai, nuskink
mane!

Knyga užsklendžiama atgailos posmais, vakaro vaizdais ir malda, kaip Viešpats mato jos ašaras verksmo jūroje.

Labiausiai poetei pavyko išsakyti savo santykį su Dievu. Eilėraščiai, kur ji vienaip ar kitaip prisimena Dievą, kažkaip išsiskiria savo emocine jėga ir šviežumu. Iš jų gražiausias be-

Poetė Aldona Baužinskaitė - Kairienė (k.) savo šeimoje dukra Danutė, vyras Matas, stovi sūnūs Andrius ir Juozas.

DETROITO ARKIVYSKUPIJOS SINODAS

(atkelta iš 3 psl.)

Čia paaiškinau, kad lietuviai savo parapijoje ši klausimą iškėlė, nes jie to nori. Tačiau jei ir kitos tautybės to pageidautų, lietuviai nuosirdžiai pritarė. Taipgi buvo suabejota, kaip tokios vyskupijos, būdamos kitų vyskupijų ribose galėtų veikti. Jiem bandžiau aiškinti, kad būtų panašiai, kaip su tautinėmis parapijomis, kurios dabar irgi turi parapičių iš daugelio kitų rajoninių parapijų ribų, arba kaip vienuolynai, kurie tiesioginiai vyskupijom nepriklauso, tačiau dirba artimame kontakte su tomis vyskupijomis, kurių ribose yra įsikūrę. Bet tada daugelis man prieštaravo, kad vienuolynai nėra vyskupijos ir neapima pasauliečių, bet tik vienuolius, kurie yra paklusnesni. Taip dekanato sumanymuose šis mūsų sumanymas buvo praplėstas ta-

prasmė, kad jis pritaikomas visoms tautybėm ir, kad būtų sudaromi oficialūs apjungiamieji organai specifiškai kiekvienos tautybės reikalui, kuriem galėtų vadovauti ir vyskupai, tačiau tai nebūtų vyskupijos. Tačiau šio dekanato sumanymo pagrindu ir toliau paliekamas originalus šv. Antano parapijos sumanymas.

Tuo baigiu dekanato posėdžių aprašymus. Tolimesni sinodo posėdžiai jau vyks visos arkivyskupijos mastu. Kiekvienas dekanatas iš kiekvienos temos grupės išrinko po vieną atstovą į arkivyskupijos posėdžius.

Detroito arkivyskupijoje yra 15 dekanatų. Kiekvienas dekanatas išrinko po 9 asmenis. Taigi vyskupijos posėdžiuose dalyvaus 135 rinktieji asmenys. Be to, dalyvaus kiekvieno dekanato vadovai ir jų pavaduotojai. Mūsų dekanato vado-

ne bus "Kūrėjo rankose", "Motinos malda", "Viešpatie, aš toks mažas". Čia poetė sukontrastina vaizdą: prieš Kūrėjo Dievą pastato save ir nuolankiai su maldos nuotaika nusilenkia. Tai tradicinis lietuvių nusilenkimas. Jis neturi maištaujančios dvasios, tragiškos neviltingos. Tai melancholiškas nusilenkimas, — iš ten atėjome ir ten grįžtame.

Antroje vietoje reikia minėti tas eiles, kur poetė apdainuoja savo jaunystę, tėviškę, gyvenimo buitį, nesistengdama jos nei komplikuoti, nei filosofuoti. Tokie eilėraščiai yra "Senelė", "Seni žaislai palėpėje" ir k. Kur poetė nori "pasvarstyti" žmogaus likimą, pačią poeziją, tada ji pasijunta nebe tvirta, ir jos poetinė ir vaizdinė jėga blės ta.

★

Užskleidi knyga — Detales, bet iš jų susidaro poetės šviešus pasaulis, idealistinis pasaulis. Iš tų detalių regė ir poetės įtampą ir pajėgumą. Tad pasveikindamas šį debiutą, kartu pridedi linkėjimus: tegu skraidė svajonių paukščiai, tegu viskas virsta poezija. Kai dirbsi ir rašysi, pasivaids dar naujos niekada neapžvelgtos sritys. Jos gi patikėtos tik tiem, kurie turi ištvermės ir nesibijo darbo.

Prie poetės prisijungė dail. Ona Stankaitė-Baužienė, nupiešusi aplanką ir skyrių vinjetes. Patys piešiniai idomiai užmąnyti ir idomiškai išspėsti, bet savo abstraktine nuotaika ar jie nėra per tolimi šiai nuosirdžiai lyrikai.

★

Aldona Baužinskaitė — Kairienė DETALĖS, eilėraščiai, išleido Ateitis. Viršelis ir vinjetės Onos Stankaitės-Baužienės. 72 psl., kaina 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje. A. Džg.

Aldona Baužinskaitė - Kairienė

KŪRĖJO RANKOSE

Aš, kaip mažytis medžio gabalėlis,
Po varstotu gulių ir laukiu,
Kur dės mane iš piuvėnų pakelės
Taupusis Stalius
Kūrybos galioj
Kur mane šaukia?

Ar amžino paveiklo rėmuos
Nebus kampelio, kur reikės manęs
Ar tik su dulkėmis susėmus
Šventa Ranka
Apžvelgs mane
Ir pašalin numes?

Aš, kaip mažytis medžio gabalėlis.
Apimk mane kūrybos akimi!
Iš Tavo rankų visa žemė kėlės.
Kūrybos galioj,
Šventasis Staliu,
Kur Tu mane dedi?

GEGUŽIO PAZADAI

Iš gegužio pažadų
Kyla tūkstančiai žiedų;
Kaip mergelė nekalta
Obelis visai balta.
Rausta vyšnia nuošaly,
Lyg jaunamartė kukli.
Tulpė kelia liekną taure,
Bitės medų jau ragauja.
Iš gegužio pažadų
Kiek žiedų!

GEGUŽIS — SPAUDOS MĖNUO

Nuo seno lietuvių tauta vis turi kietai kovoti dėl lietuviškos išlaikymo. Netekome savų žemių, žuvo gentys ir tautos prakaitu turtingame svetimuosiu.

Bruko svetimą raštą, norėdami sužaloti lietuvišką sielą, tačiau motina, prie ratelio ir knygnešiai iš Tilžės žadino tautinę samonę ir kurstė kovos ugnį, kad išliktume lietuviški.

Kraujas liejosi, kad apsaugotume tai, kas mūsų. Kiekvienai tėvų žemės pėda yra didvyrio kapas ir tautos šventovė.

Čia gi, svetingoje ir palaimingoje žemėje, gyvename laisvi ir dažnai abejingi lietuviškam žodžiui.

JAV LB centro valdyba jau nuo seno kiekvienais metais gegužės mėnesį skelbia lietuviškos spaudos platinimo mėnesiu, kad rašytinis žodis, dažnai primirštas ir apleistas, šio mėnesio proga rastų plačiai atviras sąžines ir dosnias širdis.

Kaip gamta gegužės mėnesį puošiasi žiedais, taip ir mes šia proga praturtinkime knygų lentynas naujomis lietuviškomis knygomis, atnaujinkime prenumeratas, naujai užsisakykime ar suraskime užkietėjusių šeimoms židinius be tautinės šviesos, be lietuviško periodinio laikraščio ar žurnalo, kad ir jie būtų lietuviškos spaudos rėmėjai.

Negana, kad šis spaudos platinimo mėnuo būtų tik žodinėmis pastangomis atžymėtas, kad JAV LB centro valdybos prašymas liktų tik laikraščio skiltyse, nepasiekęs lietuviškos šeimoms židinio. Reikia, kad šis spaudos mėnuo būtų junta mas ir lietuviškų laikraščių bei knygų leidyklose, kuriom vienas kitas doleris už laikraštį,

vu buvo J. Dziuda ir jo pavaduotoja — Virginia Garbety. Taigi visą Detroito arkivyskupiją, kurioje yra 325 parapijos ir apie pusantro milijono katalikų, atstovaus 165 asmenys. Administracinius klausimus svarstys 15 asmenų. Kadangi man vėl teks dalyvauti administracines grupės posėdžiuose, todėl apie ją ir toliau mielus skaitytojus informuosiu. Posėdžiai prasidės gegužės 10 Sacred Heart seminarijoje.

PRARASTAS DARBININKŲ ROJUS

P. ŽIČKUS

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Pragaras kaimuose. Stalinas pasakęs Churchillui, kad kolektyvizacija Rusijai atsiėjusi daugiau gyvybių, negu visi karai. 1930 buvę išvaryta iš savo ūkių 70,000 kaimų. Iš dešimčių milijonų šeimų buvę atimta viskas. Gyvulinuose vagonuose, kulkosvaidžių apsaugoje tie ūkininkai po kelių savaitių kelionės buvę apgyvendinti koncentracijos stovyklose Azijoje. Dauguma jų ten ir mirė.

Tūkstančiai jų vaikų pabėgę prieš išvežant. Vieni buvę pagauti, kiti likviduoti, ir tik maža išlikę. Anglai Sindney ir Beatrice Webb rašė, kad tai buvę girtuokliai, užsispyrėliai ir pan. Taip kai kurie vakariečiai žiūrėję į šią baisią žmonių tragediją. Varant ūkininkus į kolektyvinius ūkius, jie gynėsi prieš kulkosvaidžius peiliais, šakėmis, lazdomis. Kariuomenė atėmusi iš žmonių paskutinį duonos kąsnį. Šimtai tūkstančių mirė badu, o kai kur atsiradęs kanibalizmas. Vienas didžiųjų žmogžudžių šalia Stalino ten buvęs Chruščiovas.

Ir dabar žmonės bėga iš kolektyvinių ūkių. Literaturnaja Gazeta 1966 rašiusi, kad Smolensko rajone mažėjęs gyventojų skaičius. Suaugę be specialaus leidimo negali palikti ūkių, bet vaikams iki 15 metų leidžiama. Jie ir bėga į miestus, iš kur nebegrįžta. 1960 tame rajone buvę 33,700 komjaunuolių, o 1965 likę tik 10,000.

Uždarbiai ir kainos. Pagal Bernstein pranešimą 1966 kostūmas atsiėjęs 191.40 dol., moteriški batukai 44 dol., mažas stereo-radijas 247.50 dol., mažas tape-recorder 198 dol., o vidurkis uždarbio buvęs 26 dol. per savaitę. Tačiau esą dešimtis milijonų, kurių uždarbis esąs 40-45 dol. per mėnesį. Ką amerikietis uždirbęs per 7½ val., tai sovietų darbininkas turįs dirbti 59½ valandos, aštuonis kartus daugiau. Gyvenamų patalpų plotis Amerikos kalėjimuose esąs didesnis vienam kambariui, negu sovietų laisvam gyventojui. Jų pačių spauda rašanti, kad namų sienos, lubos ir "plumbing" sugenda dar nepradėjus juose gyventi.

Vakaruose esą galvojančių, kad komunizmas pasikeitęs.

JAV IR RYTŲ EUROPA

(atkelta iš 2 psl.)

gai silpninti. Tai nėra argumentas prieš mėginimą panaudoti galimybes, sudarytas liberalizacijos, bet tai yra argumentas už pažvelgimą į liberalizaciją su priderama distinkcija ir už pasitikrinimą su maksimum įžvalgumo, kiek atmainos yra realios.

Johnson-Humphrey vyriausybė turėtų suvokti, kad tokios

galimybės, kokias Jungtinės Valstybės turi rytų Europoje, nėra trumpalaikio pobūdžio. Nereikia jų griebtis iš karto ar jas visiškai atmeti. Buklus išlaukimo pajautimas yra nepamainomas elementas norint sėkmingai vairuoti užsienio reikalus.

Toliau eina koordinacinio komiteto rekomendacijos

(Bus daugiau)

(nukelta į 5 psl.)

Pradedama žydėti vyšnia.

Nuotr. R. Kisieliaus

MELROSE SIMFONINIS ORKESTRAS ŠV. ANTANO GIMNAZIJOSJE KENNEBUNKPORT, MAINE

Gegužės 5 d. 4 val. popietį šv. Antano gimnazijoje atvyksta Melrose simfoninis orkestras, diriguojamas komp. Jeronimo Kačinsko, koncertuoti šios gimnazijos ir visų apylinkės gimnazijų mokiniams. Koncertą taip pat rinksis ir suaugusieji. Gimnazijos salė talpina apie tūkstantį žmonių.

Melrose simfonijos orkestras yra labai aukšto lygio, gerai žinomas Bostono ir šios dalies Maino apylinkėse. Jį jau 7 metai diriguoja kompozitorius Jeronimas Kačinskas, buvęs Lietuvos Radiofono orkestro, Vilniaus simfonijos ir Valstybinės Operos orkestrų dirigentas. Šiame krašte jis ruošia aukšto lygio koncertų ir operų pastatymus amerikietiškaip publikai. Jo pastangomis įvyksta metuose bent 3 koncertai.

Melrose simfoninis orkestras pernai atšventė 50 metų veiklos sukaktį. Jame groja apie šešios dešimtys asmenų. Orkestras ima daugiausia klasinio pobūdžio muzikos kūrinius. Šv. Antano gimnazijoje jis išpildys M. K. Čiurlionio simfoninę poemą "Miške" ir Wagnerio, Verdi, Rossini bei Čaikovskio kompozicijas, pritaikytas bendrajai publikai. Su orkestru dainuos sol. Benediktas Povilavičius. Šis Melrose simfonijos koncertas šv. Antano gimnazijoje yra 148-tas.

Koncertu susidomėjimas visoje apylinkėje yra labai didelis. Jame dalyvaus Portlando diecezijos vyskupas, visų apy-

linkės gimnazijų mokytojai, jaunimas ir visi, kurie domisi muzika. Portlando ir apylinkės amerikiečių laikraščiai apie jį plačiai rašo ir deda nuotraukas. Toks koncertas čia yra naujas dalykas, labai įvertintas kaip nepaprasta jaunimo auklėjimo priemonė šių laikų sąmyšiuose. Jis taip pat kelia ir lietuvių vardą amerikiečių visuomenėje.

Į šį koncertą taip pat kviečiami visi lietuviai.

Koresp.

Solistas Benediktas Povilavičius, iš Bostono dalyvaus koncerte Kennebunkporte.

Melrose simfoninis orkestras, diriguojamas Jeronimo Kačinsko.

Nuotr. P. Plikšnio

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos posėdis

Balandžio 19 Detroito, Alf. Nako namuose įvykęs žurnalistų posėdis buvo tikrai darbinas. Pirmininkui Vyt. Alantui paėmus į savo rankas sąjungos vadžias organizaciniai reikalai sparčiai pajudėjo į siekiamą tikslą.

Nutarta galimai greičiau išspausdinti sąjungos deklaraciją, kuri dėl nenumatytų kliūčių iki šiol buvo nepaskelbta. Ji bus išsiuntinėta žurnalistams ir laikraščių redaktoriams.

Baigiama sudaryti Pasaulio Lietuvių Žurnalistų Sąjungos kartoteka. Iki šiol įtraukta 162 nariai. Visi laikraštininkai, ypač ten, kur nėra LZS skyriaus, galėtų ir turėtų įsiregistruoti į centrinį sąjungos skyrių šiuo adresu: V. Mingėla, 33546 Clifton Dr. (Sterling Twp.), Warren, Mich. 48092.

Steigiami skyriai Bostone, New Yorko, Philadelphijoje, Dėdamos pastangos atgaivinti 1964 įsteigtą Clevelando skyrių. Jei to skyriaus steigėjai — Al. Semėta, Vyt. Brazulius, Lioginas Leknickas, K. S. Karpius — sukviestų vietos plunksnos darbininkus, tai, be abejo, galėtų (jei gautų kvietimą) atvykti sąjungos pirmininkas Vyt. Alantas: jis nušviestų centro valdybos siekimus ateities darbuose. Centro valdybos, o ypač jos pirmininko nuomone, visi plunksnos darbininkai turėtų įsijungti į sąjungos veiklą.

Valdybon vis daugiau ateina laišku iš JV ir tolimesnių kraštų: Australijos, P. Amerikos, Italijos, Prancūzijos, V. Vokietijos. Susidomėjimas sustiprinta organizacine veikla auga. Vieni pateikia savo naujus adresus, kiti prašo atnaujinti seniau išduotus sąjungos pažymėjimus. Daugis atsiunčia nario mokestį. Gi didžiausio susidomėjimo sukėlė nutarimas išleisti laisvojo pasaulio žurnalistų metraštį. Nutarta išleisti LZS įstatus. Laukiami šių užmojų rėmėjai — mecenatai.

Įsteigtas naujas skyrius V. Vokietijoje. Steigėjais ir iniciatorius — Stepas Vyktinas.

Į sąjungą priimti šie žurnalistai: Algirdas Palavinskas, Ignas Šmigelskis, Valerija Čekauskienė, Jonas Čekauskas ir Zibutė Vyktintaitė. Be to, iš Floridos priimtas Motiejus Ta-

mulėnas. Į Stepo Vyktinto įsteigtą skyrių žada įstoti daugumas V. Vokietijoje gyvenančių rašytojų — laikraštininkų.

Italijoje, Romoje, LZS skyrių bandys įsteigti prel. Vincas Mincevičius. Australijoje kol

kas neatsirado nė vieno kolegijos entuziasto.

Posėdyje vyko nuosirdžios diskusijos einamaisiais reikalais. Dalyvavo Vytautas Alantas, Vladas Mingėla, Alfonsas Nakas ir Vladas Selenis.

V. Mingėla

ATEITININKŲ ŠVENTĖ PUTNAME

Į metinę ateitininkų šventę, kuri įvyks gegužės 12 Putnam, Conn., kviečiami visi Naujosios Anglijos ateitininkai — jaunučiai, moksleiviai, studentai ir sendraugiai.

Išsiuntinėti visiem asmenims pakvietimus neįmanoma, nes asmeniškai ne visus pažįstame ir neturime adresu. Visi esame vienos ateitininkiškos šeimos nariai ir atvykime savių pas savuosius. Kuopas ir draugoves prašome dalyvauti su vėliavomis.

Sendraugius prašome parūpinti jaunimui — ypatingai jaunučiam ir moksleiviam transportaciją.

Sventės programa

11:30 val. Vėliavų eiseną.

12 val. Šv. mišios.

12:45 val. Pietūs.

2 val. Akademija. Įžodis, Pasaita. Meninė dalis.

4 val. Gegužinės pamaldos.

5 val. Vaisės.

6:30-11:30 val. Sokiai, grojant orkestrui.

Kaina visai dienai 2 dol. Sokiam 1.50 dol.

Apie atvykimą prašom pranešti iki gegužės 7 adresu: Putnam Ateitininkės, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260 Telef. (203) 928-5828.

PRARASTAS DARBININKŲ ROJUS

(atkelta iš 4 psl.)

nių, darbo unijos, kultūrinės organizacijos metasi ant "taikos" meškerės. Net jaunieji demokratai ir respublikonai jungiasi prie Amerikos jaunimo kongreso, raudonos organizacijos. Kongresas paskelbęs programą, kuri turinti sulaužyti Amerikos gynybos sistemą sabotažo veiksmais ir infiltracija į kariuomenę.

1958 metais Chruščiovas kalbėdamas Vengrijoje apie taikų sugyvenimą, pasakęs: "Vienas iš mūsų turi eiti į kapus. Bet tai ne mes. Mes įstumsime kapitalizmą". 1959 sovietų vyriausioji taryba kalbėjęs: "Taikus sugyvenimas yra pagrįstas giliomis studijom, laimėjimu laiko. Viskas eis Lenino numatytu kovu keliu". Būsią ir daugiau sukilimų bei karų prieš supuvusius reakcinius kraštus. Komunistai pilnai juos remsią. Taikus sugyvenimas komunistams nesąs pasyvus procesas, bet aktyvus rėmimas revoliucijai, kur kapitalizmas eis iš pralaimėjimo į pralaimėjimą, kol ko-

munizmas triumfuosias virš viso pasaulio. Vienoje čekų išleistoje knygoje rašoma, kad taikus sugyvenimas reiškiąs visokeriopą paramą, net ir ginklais, revoliucijoms. O Kinijos krašto apsaugos ministeris maršalas Lin Piao mokąs, kad pirmiau reikia užimti laukus ir apsupiti miestus, o tada ir miestai pasiduos. To esą siekiama Vietname.

Išradimai. Visi rusų laimėjimai moksle esą laimėti šnipinėjimo keliu iš Amerikos, Kanados, Anglijos, Vokietijos ir kitur. Vokiečių mokslininkai būvę sugaudyti ir išvežti į Rusiją, o jų darbai jau seniau būvę ten. Vokiečių prof. H. Barwich, kuris dirbęs prie sovietų atominės bombos pagaminimo apie 10 metų ir net gavęs Stalino premiją, pasakęs, kad šnipas Klaus Fuchs sovietam sutaupęs dvyje metus ar daugiau darbo ir laiko.

Zudymai. Anglų žurnalistas D. G. Stewart-Smith knygoje "Defeat of Communism" rašęs, kad tarptautinis komunizmas tarp 1917-1964 esąs tiesiogiai atsakingas už 83 milijonus nužudytų žmonių.

Knygoje duodama žinių apie visų komunistinių kraštų gyvenimą. Taip pat apie komunistinę veiklą kituose kraštuose, ypatingai Amerikoje.

— Cincinnati arkivyskupas Karolis J. Alter atsiuntė laišką Daytono lietuvių šv. Kryžiaus parapijos klebonui prašydamas paraginti visus lietuvius aukoti Lietuvių religinei šalpai, o bažnyčioje padaryti specialią rinkliavą. Prieš keletą metų tas arkivyskupas Lietuvių religinei šalpai yra paaukojęs 1,000 dol.

IŠ VISUR

— LB Kultūros Fondas leidžia Švietimo tarybos premijuotą Juozo Svaisto apysaką jaunimui "Saunus penketukas". Knyga jau parengta spaudai ir pasirodys dar šiais metais.

— Mokyf. Gerda Česienė jau parengė ir Švietimo tarybos knygų tikrinimo komisija jau patvirtino naują II skyriui vadovėlį "Rūtelė". Vadovėlis bus išleistas prieš šių mokslo, metų pradžią. Leidžia LB Kultūros fondas.

— JAV LB centro valdyba gegužės mėnesį yra paskelbusi spaudos mėnesiu. LB apygardų ir apylinkių valdybos bendraraščiu yra paragintos organizuoti knygų bei periodikos platinimo vėjus, kad kuo daugiau spausdinto žodžio paskleistų lietuvių išveivijoje.

— Sol. Birutei Tamošiūnienei, įdainavusiai populiariu muzikos plėkšteles "O ramunėle, pasakyk" ir "Svajonių sukury", Royal Melbourne liginonėje, Australijoje, kur ji yra atsigulsi pasigdyti širdies sutrikimų, padaryta operacija.

— Ingrida Zemaitytė Sydnėjaus universitete baigė odontologiją pačiais aukščiausiais pažymiais ir tik baigusia fakultetas pakvietė ją į mokymo personalą dėstyti operatyvinės odontologijos skyriuje. Sutikusi dėstyti universitete ji taip pat pasiryžusi įsigyti magistro laipsnį. Jos graduacijos proga Sydnėjaus dienraštis "The Sydney Morning Herald" paskelbė platusis ją pasikalbėjimą ir jos nuotrauką. Iš minėto laikraščio padariusi foto kopijas Australijos dantų gydytojų sąjunga išsiuntinėjo po kopiją kiekvienam sąjungos nariui statydamą Ingridą Zemaitytę kaip pavyzdį.

— Lietuvių studentų sąjungos nauja centro valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Algirdas Augaitis, vicepirm. Ramunė Jurkūnaitė, vicepirm. Gražina Grybaitė, vicepirm. Vytautas Kasniūnas, Jr., vicepirm. Jonas Valkiūnas, sekr. Dalia Barmutė, izd. Petras Jokubauskas.

— Petras Pleskevičius su šeima gegužės 4 iš Rochesterio persikelia pastoviam apsigyvenimui į Kanadą. Jo naujas adresas: 334 Emerald St. North Hamilton, Ont., Canada.

— Lietuvoje 1967 mirė 29 kunigai, o įšventinti 7. Kaišiadorių vyskupija 1968 gaus 1 kunigą, o per ateinančius 3 metus nė vieno.

— Lietuvių Bendruomenės jaunimo teatras, suorganizuotas Chicagoje, pirmą pastatymui pasirinko A. Kairio dviejų veiksmų komediją "Curriculum vitae". Režisūra ir muzika rūpinasi komp. D. Lapinskas. Vaidins 34 senieji įsteigtos dramatos studijos lankytojai. Numatomi trys spektakliai Chicagoje, Jaunimo centre — gegužės 18, 19 ir 25.

— Prof. Ernestas Paršelis, Buenos Aires, Argentina, paskirtas Pedagoginio instituto direktorium. Prof. Paršelis yra veiklus lietuvių visuomenės narys, todėl jo pasisekimu visi lietuviai labai džiaugiasi.

— Tautinių šokių šventės išvakarė, liepos 6 vakarą, rengiamas didžiulis banketas, kuriame dalyvaus ne tik Chicago ir jos apylinkių lietuviai, bet taip pat atvažiuo iš visų JAV-bių, Kanados, Pietų Amerikos, Vokietijos ir kt.

— Stanislovas Jakševičiūtės Venclauskienės kapo paminklo šventinimo iškilmės bus gegužės 5 Waterbury, Conn. 11:30 val. mišios šv. Juozapo bažnyčioje. Apie 1.15 val. antkapio šventinimas lietuvių kapinėse. Po to užkandžiai dukters sodyboje, 89 Spindle Hill Rd., Wolcott, Conn.

LOS ANGELES, CALIF.

Long Beach Lietuvių klubas švenčia veiklos dešimtmetį. Ta proga gegužės 4, šeštadienį, 5 val. vak. Machinist salėje, Long Beach, Calif., rengia minėjimą su programa, vakariene ir šokiais. Minėjime bus įteiktas 100 dol. čekis Lietuvos šv. Kazimiero šv. Kazimiero mokyklai, šv. Kazimiero bažnyčiai bei Los Angeles skautam.

Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje per Velykas surinkta 5,088 dol. aukų. Tai įgalino numokėti dalį skolų. Dabar parapijos skolų beliko 20,000 dol.

Lietuvių diena, rengiamai šv. Kazimiero lietuvių parapijos, programa jau sudaryta. Lietuvių diena vyks birželio 16, sekmadienį, Marshal aukštesniosios mokyklos salėje ir parapijos pastuose. Meninėje programoje dalyvauja Metropolitan operos bosas Arnoldas Vokietaitis ir šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas kompozitoriaus Br. Budriūno. Parapijos patalpose bus atidaryta dail. Jono Andraušino darbų paroda ir pašto ženklų paroda. Šventės pelnas bus skiriamas naujos salės statybai. —L.Z.

Operetės choro dalis, kai dainavo Lietuvos nepriklausomybės minėjime Great Necke. Choras šią savaitę išvyksta gastrolių į Baltimorę, o kita savaitę į Philadelphiją. Nuotr. V. Maželio.

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ SODYBOJE

Kennebunkport, Maine

• Jau priimamos rezervacijos į pranciškonų vasarvietę, kuri šiemet veiks nuo birželio 28. Pigios kainos, geras maistas, lietuviška aplinkuma, vėsus klimatas su Atlantu ir maudymosi baseinu sudaro labai palankias vasarėjimo sąlygas.

• Stovyklos ir visos vasarvietės reikalais reikia rašyti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Telefonas: (207) 967-2011, o nuo birželio 28 d. (207) 967-2771

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai tęsti reikalingas jaunimas.

Pranciškonai nuoširdžiai kviečia lietuvius jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais. Dvasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo.

Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJINIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Administracija GL 2-2923
Redakcija GL 5-7281

Prel. Ignas Kelmelis, New-arko lietuvių parapijos klebonas, pasitraukė iš pareigų. Klebonu šv. Trejybės parapijoje jis buvo nuo 1922. Į Ameriką jis atvyko 1901, čia baigė mokslus. Kunigu išventintas 1916.

Už a.a. Felikso Kudirkos vėlę jo mirties metinių proga (mirė gegužės 6), mišios bus aukojamos gegužės 11, šeštadienį, 9:30 v.r. tėvų pranciškonų koplyčioje, 680 Bushwick Ave., Brooklyne. Visi jo buvę mokiniai kviečiami dalyvauti pamaldose.

A. a. dr. V. Kanasukas vardą nori įamžinti Lietuvių Fonde. Siam reikalui lietuviams gydytojais dosniai aukoja.

Stasys Barzdukas, PLB centro valdybos vicepirmininkas, iš Clevelando buvo atvykęs į New Yorką ir čia dalyvavo seimo rengimo komiteto posėdyje. Taip pat tarėsi ir kitais Bendruomenės bei seimo reikalais su įvairiais bendruomenės veikėjais. Trečias pasaulio lietuvių seimas šaukiamas New York'e šį rudenį, rugpjūčio mėn. gale ir rugsėjo mėn. pradžioje.

Juozas Kapočius, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininkas, buvo atvykęs į N. Y. įvairiais Bendruomenės ir savo leidyklos reikalais. Balandžio 26 tarybos valdyba posėdžiavo Patersone pas kun. V. Dabušį.

Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė, išvyko 5 savaitių gastrolėm su visa opera. Aplankys beveik visą Ameriką.

Jurgis Klimas, Darbininko skaitytojas iš Brooklyno, sulaukęs 82 m. amžiaus, mirė balandžio 30. Laidojamas iš Apreiškimo bažnyčios gegužės 3 šv. Jono kapinėse. Nuliūdime paliko žmoną Marcelę, sūnus Juozą ir Albertą, dukras Leokadiją ir Prancišką su šeimomis, 11 anūkių, 5 proanūkus bei kitus gimines. Sermenimis rūpinosi Albertas Baltrūnas Seneca šermeninėje, Ridgewood, N.Y.

Stipendijų popietė bus gegužės 5, ši sekmadienį, 4 v. popiet Maspetho lietuvių parapijos salėje. Pradžioje rašytojas Paulius Jurkus kalbės kaip keitėsi lietuvių kalba. Toliau vadovauja Jadvyga Matulaitienė. Ši grupė jau pasirengė dalyvauti tautinių šokių šventėje. Stipendijos bus teikiamos laimėjimų keliu. Stipendijos skiriamos studijuoti lituanistiką Fordhamo universitete. Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti į popietę. Tuo paremsite ne tik norinčius studijuoti lituanistiką, bet ir tautinių šokių grupę, kuri šiais metais važiuoja į šokių šventę Chicagoje.

Veronika Damušienė, gvv. Brooklyne, mirė balandžio 30. Laidojama iš Apreiškimo bažnyčios gegužės 3 d. 10 val. ryto šv. Jono kapinėse. Nuliūdime paliko sūnų Vytautą, dvi dukteris: Olgą Aromiskis ir Elena Remek bei kitus gimines. Sermenim rūpinosi velionės žentas Steponas Aromiskis.

Pabaltijo Moterų Tarybos parengimas bus gegužės 11, šeštadienį, Columbia University Club, 4 West 43 Street, prie 5 Ave. Bus paminėta Pabaltijo valstybių 50 metų sukaktis.

New Yorko burmistras J. V. Lindsay balandžio 30 paskelbė gegužės mėnesį kaip gero maitinimosi mėnesį. Tradicija pakartojama devynioliktą kartą. Specialus komitetas ruošia kurusus, paskaitas. Visiems lengvai prieinamas patarnavimas — gegužės mėnesį duodami patarimai telefonu 925-0050. Specialių įkalbėtose juostelėse surinktos informacijos apie svorio kontrolės dietas, produktų maistingumą, apsipirkimo vietas ir pan. Juostelėse užrašytos informacijos bus keičiamos tris kartus savaitėje.

N.Y. studentų ir ateitininkų gėlių šokių vakaras bus gegužės 11 nuo 8 iki 12 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Įėjimas 2 dol.

New Yorko Lietuvių Vyrų choro koncerto, įvykstančio gegužės 18 d. 7 val. vak. Franklin K. Lane mokyklos salėje, Woodhavene, programoje bus vyrų choro dainos ir solistė R. Mastienė iš Chicagos.

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame madų parodos rengimo komitetui, ypač jo pirmininkei A. Kazickienei ir A. Sabalienei, kuri tvarkė visus parodos reikalus ir mum įteikė 1,371 dol. Tai bus didelis įnašas ir didelė parama kultūros židinio statybai. Ta pačia proga kviečiame ir kitas organizacijas skirti parengimų pinigų arba surengti specialius parengimus, kad galėtų greičiau iškilti lietuviškas centras, kuris taip reikalingas New Yorko apylinkėi.

Dėkingi

Tėvai pranciškonai

Madų parodos rengimo komitetas. Iš k. į d. R. Kudžmienė, N. Ulėnienė, Ir. Diėpinigaitienė, A. Sabaliene, M. Varnienė, J. Kiaunienė, J. Vytyvėnė, A. Kazickienė ir R. Alinskienė. Komitetas iš parodos gautą pelną — 1,371 dol. — įteikė pranciškonų kultūros židinio statybai. Nuotr. R. Kisieliaus

Jugtinis Finansų Komitetas savo posėdyje tarp kitų klausimų svarstė LB apylinkių vajuos eigą. Ypatinai buvo atkreiptas dėmesys į New Yorko apylinkes, kurios iki šiol neparodė JF komitetui lėšų telkimo jokios veiklos. Pažymėtina, kad mažesnės lietuvių kolonijos vajuos reikalui daugiau rūpinasi, ir jų darbo vaisiai plaukia į bendrą komitetą.

Leonas Virbickas, naujas Lietuvos nepriklausomybės kovų savanorių pirmininkas New York'e, išrinktas šios padalos susirinkime, įvykusiame balandžio 28 Angelų Karalienės mokykloje. Iš šios apylinkės 26 buvusių užregistruotų savanorių 9 jau mirė: Petras Mikalauskas, Pranas Jokubaitis, Jonas Ruokis, Pranas Mačiulis, Petras Ulėnas, Kępalas, Balyš Bobelis, dr. Vincas Kanauka ir Stasys Butkus. Susirinkime dalyvavo: Jurgis Kiaunė, inž. A. Novickis, Pranas Vainauskas, Petras Jurgėla, Antanas Ramanauskas, Vaclovas Alksnis, Jurgis Smalys, Leonas Virbickas, Mykolas Liuberskis ir šių žinių rašėjas. Negalėjo dalyvauti dr. Antanas Starkus, J. Mikuskius, Jz. zarauskas, Vl. Lišauskas, dr. Vl. Ingelevičius, Jul. Šalkauskis ir Jz. Ratkelis. Susirinkusieji aptarė kokių įnašų galėtų prisidėti šiuos nepriklausomybės sukakties metus atžymint. Jei-gu dar yra New York'e ir jo artimoje apylinkėje gyvų ar mirusių buvusių savanorių — maloniai prašoma pranešti pirmininkui Leonui Virbickui: 58 Jerome St., Brooklyn, N.Y. — A. Koncė.

Dail. Jurgio Juodžio kūrinių paroda rengiama Chicagoje "69" galerijoje. Paroda atidaryta gegužės 10. Rengia Liet. Atgimimo sąjūdis. Kartu su paroda bus ir dailininko išleisto albumo pristatymas ir jo pagarbimas.

Stella Vilavičiūtė-Willworth yra St. Michael draugijos valdybos narė. Draugija nuolat rengia paskaitas, minėjimus, pagerimus, kurie yra nukreipti prieš komunizmą, už pavergtus kraštus. Draugija buvo surengusi ir Lietuvos nepriklausomybės minėjimą.

Lietuviško kryžiaus New Yorko parodos aikštė apdaryta Long Island Press ir vėl paminėjo balandžio 30 d. laidą, 6 psl. Minima apsaugos komiteto veikla ir kviečiami savanoriai į pagalbą. Daugiau žinių apie New Yorko lietuvių kryžių Long Island Press suteiks gegužės 5, sekmadienio, laidą.

Chicago lietuvių operos pasirodymą birželio 2 Brooklyno kolegijoje iš New Yorko — New Jersey apylinkės yra organizuojami 4 autobusai. Registruotis: Paterson, N.J. apylinkėje pas A. Gudonį SW 7-52 99, Kearny-Newarko apylinkėje pas kun. J. šerną WY 8-4616 arba pas B. Macijauskienę 998-6797, Apreiškimo parapijos apylinkėje, Brooklyne, pas E. Sandanavičienę EV 8-1826, Woodhaven — Richmond Hill apylinkėje pas J. Andriųšį VI 7-4477.

Darbininko skaitytojai prašomi neuždelsti prenumeratos mokesčio už 1968 metus. Yra skaitytojų, kurie dar neprisiuntė už 1967 metus. Visi skaitytojai kviečiami laiku atsilyginti prenumeratą, kad administracijai nereikėtų keletą kartų raginti. Laiku atsitysdami, sutausysite laiką ir bereikalingas išlaidas. Metinė Darbininko prenumerata 7 dol. Ta pačia proga laukiama iš skaitytojų naujų prenumeratorių tautos. Pirmiem metam naujas skaitytojas metinę prenumeratą gaus papigintai — už 5 dol. Visų skaitytojų prašoma siunčiant prenumeratą nesiųsti grynais pinigais, bet čekiais ar perlaidomis, nes paskutiniu metu daug laišku su pinigais yra žuvę ir administracijos nepasiekė. Visais reikalais rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Cypress Hills sekcijoje paruošamas 2 šeimų namas su gražiais kambariais ir 2 garažais. Žemės plotas 50x100. Kaina 33,000 dol. Informacijai skambinti AP 7-0634.

Jei nuobodžiaujate, tai žiūrėkite spalvotos televizijos arba klausykite stereo muzikos. Katalogų reikalaukite: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Parduodama vaistų laboratorija ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P. O. Box 9112, Newark, N. J. 07104.

BOSTONO ŽINIOS

Šv. Vardo draugijos mišios šv. Petro parapijoje bus gegužės 12 d. 8 val. ryto. Motinos dienos proga draugija rengia šeimų pusryčius, kurie bus tuoj po mišių parapijos salėje po bažnyčia. Pusryčiam bilietus platina draugijos nariai.

Tretininkų brolijos pamaldos bus gegužės 5 d. 2:30 val. popiet. Po pamaldų salėje po bažnyčia įvyks brolijos susirinkimas.

Vaikų pirmoji komunija bus gegužės 7 parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias aukos parapijos klebonas kun. A. Baltrūšinas.

Bostono ateitininkai gegužės 5 ruošia dr. Juozo Leimono prisiminimui akademiją. Tuo bus paminima 5 metų nuo jo mirties sukaktis. Parapijos bažnyčioje 10 val. ryto bus aukojamos mišios už dr. Juozo Leimono vėlę. Akademija įvyks Liet. Piliiečių draugijos namų 3-jo aukšto salėje 5 val. popiet. Paskaitą skaitys prof. S. Sužiedėlis. Taip pat Vyčių vardu kalbės kun. A. Kontautas. Meninę programos dalį atliks muzikai Izidorius ir Vytenis Vasyliūnai, rašytojai Aldona Kairienė ir Stasys Santvaras. Kazys Barūnas skaitys ištraukas iš dr. J. Leimono dienoraščio.

Gegužinės pamaldos šv. Petro parapijoje pradėtos gegužės 1. Šv. Marijos litanija kalbama kasdien rytais parapijos koplyčioje tuoj po mišių, gi sekmadieniais litanija kalbama 2:30 v. popiet parapijos bažnyčioje.

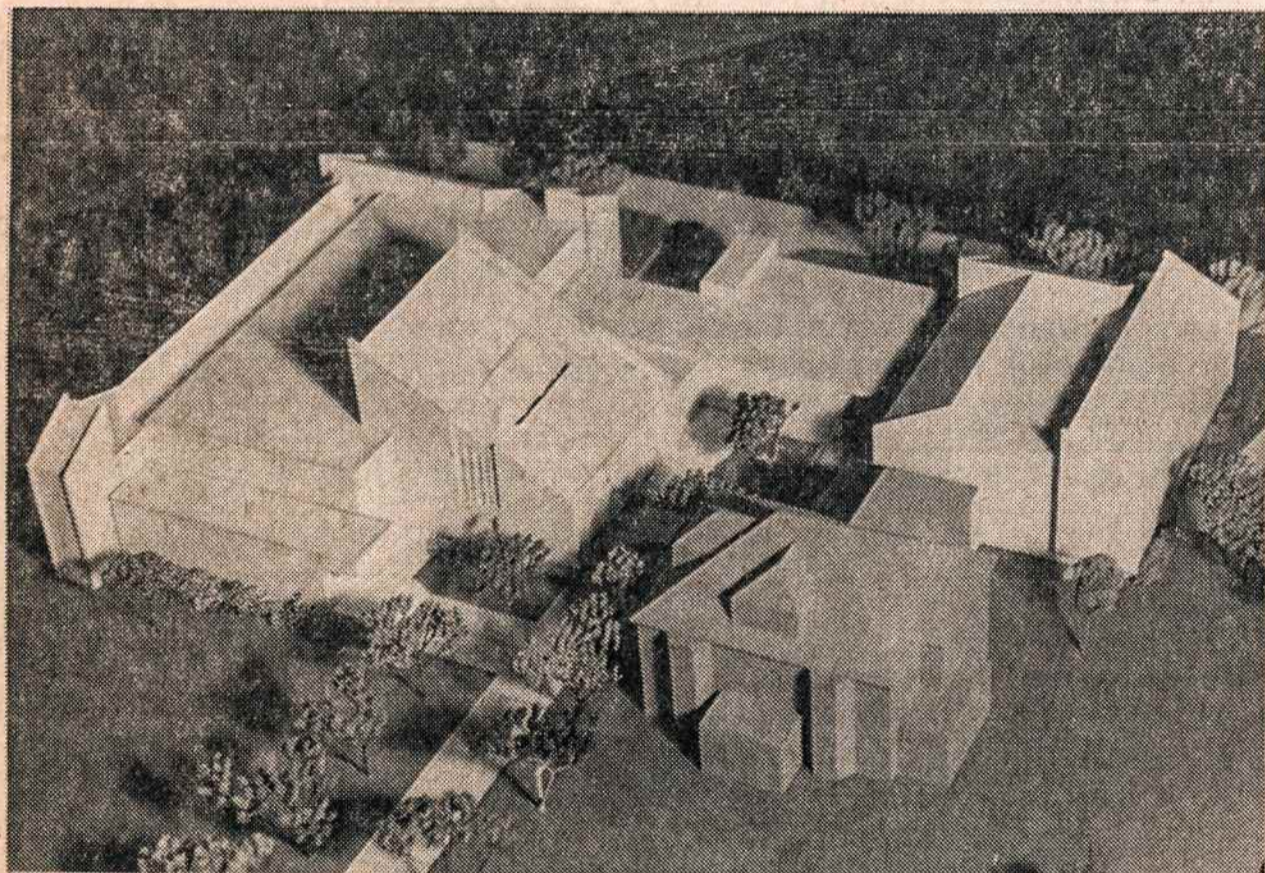
Jėzaus Nukryžiuotojo seselių rėmėjų seimelis įvyksta gegužės 5 vienuolyno motiniškame name, Brockton, Mass. Šis 23-sis metinis seimelis pradedamas pietumis 1 val. Seimelio posėdžiai pradedami 2:30 val. popiet. Seimelio mišios bus 4:15 val. popiet. Užbaigiama vakarienė 5 val. Bostono rėmėjų pirmininkė Anelė Grabol renka nario mokesį iš šiai organizacijai priklausančių asmenų ir taip pat ragina narius dalyvauti šiame seimely, kuriame bus aptariamose senelių namų statybos užbaigimo galimybes.

A + A

KLEMENTINAI LISECKIENEI

mirus, liūdinčius Dr. Sofiją ir Leonardą Plechavičius ir jų visą šeimą nuoširdžiausiai užjaučia ir kartu liūdi

Br. ir V. SUTKAI
A. ir V. BUTAI

Lietuvių kultūros židinio projektas. Architektas A. Tylius iš Washingtono. Židiny bus pastatytas Highland Blvd. prie parko, ant gražaus kalno. Statybos darbai bus pradėti dar šį rudenį. Nuotr. R. Kisieliaus

STIPENDIJŲ POPIETĖ

sekmadienį, gegužės 5 dieną

4 val. po pietų

MASPETHO LIET. PARAPIJOS SALĖJE
64-14 56th ROAD, MASPETH, N. Y.

Programoje:

- raš. Paulius Jurkus
- J. Matulaitienės tautinių šokių grupė ir kitas jaunimas
- Įteikimas laimėjusiems stipendijas studijuoti lituanistiką Fordhamo universitete.

Įėjimo auka: \$2.00; moksleiviams: \$1.00

VISUS KVIEČIAME ATSLANKYTI IR TUO
PAREMTI MŪSŲ JAUNIMĄ

Rengijos: *Liet. Katalikių Moterų Kultūros Draugija*

Kviečiame atsilankyti į

MOTERŲ VIENYBĖS PAVASARIO ŠOKIUS — BALIŲ

gegužės 4 — šeštadienį

7 v. v.

KNIGHTS OF COLUMBUS SALĖJE
616 JAMAICA AVE., BROOKLYNE

Šokių varžybos, loterija, įėjimo premija, narių pagaminti valgiai; dešimčiai žmonių degtinės butelis.

Prašom status užsakyti iš anksto pas M. V. nares arba
Mrs. Petrush — VI 9-6254; 94-32 111th St., Richmond Hill
arba
El. Andrušis — VI 7-4477; 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven

Įėjimo auka \$7.00

PAVASARINIAI ŠOKIAI

gegužės 4 d. 8:30 v. v.

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBE
1332 HALSEY STREET, BROOKLYNE

Programą atliks pasižymėjęs akordeonistas.

Veiks bufetas. Įvairūs laimėjimai.

Auka — \$2.00